

Caissa *Nieuws*

105

- **Een metaaldetector bij de interne competitie?!**
- **Achter de schermen bij Tata 2016**
- **Hoe zit dat met schakers en hun linnen tassen en sandalen?**
- **Na een goede partij toch zweetend wakker worden**
- **Prachtig archief van het clubblad op de website**
- **Wanneer is een partij écht opgegeven?**

CaissaNieuws is het cluborgaan van schaakvereniging Caissa, opgericht 1 mei 1951

Redactie
Wim Suyderhoud

Vormgeving
Angelo Spiler

Illustraties
Jaap van Velzen

Kopij
caissanieuws@gmail.com

Clublokaal
Multifunctioneel centrum
Coenen-Lydia, Roelof
Hartplein 2, Amsterdam

Contact
caissa.amsterdam@gmail.com

Website
www.caissa-amsterdam.nl

4

29

35

Omslagfoto: Alina l'Ami

Van de makers 3

CAISSANEN

Wie is die schaker?

Debby Nieberg: geen talent voor onderdanigheid 4

Tony Lith

Partij van het kwartaal

Een schoonheid! 6

Gertjan van der Hoeven

Hoofd- en bijzaken

Bijna 12

Paul van der Sterren

TOERNOOIEN

Haarlemse meesters

Twee toernooien, vier gezichten (1) 14

Enrico Vroombout

Schaakfestival Groningen

What happens in Grunn, stays in Grunn 20

Debby Nieberg

Tatasteel 2016

Tata voor beginners 29

Willem Grünbauer

Dubbelaftrekschaakmat

Ferdinand Ruhwandl 34

Twee toernooien,

vier gezichten (2) 35

Enrico Vroombout

TERZIJDE

Een foto van een mooie dag

Het bord en de stukken 18

Wim Suyderhoud

Worldwideweb 19

Gratis schaaklessen van hoog niveau

Angelo Spiler

Het ongerijmde

Wat is het schaakspel anders? 33

Anne van Omme

In den vreemde

Schaken in Stockholm 37

Hugo van Hengel

Column 40

Schaakverslaafd of godsdienstwaanzinnig? (3)

Jeroen Hoogenboom

JAAP 43

STUDIE

Studies 13

Aldo van de Woestijne

Combinaties 42

Angelo Spiler

Oplossingen 44

Hij prijkt maar weer eens op de omslag van CN, onze eigen Johan van Hulst, omdat hij in januari van dit jaar de leeftijd van 105 heeft weten te bereiken. Een mooi lustrum. Proficiat Professor! Caissa is bijzonder trots op uw betrokkenheid bij de schaakwereld en bij onze vereniging in het bijzonder en wij laten geen mogelijkheid onbenut om daarvan kond te doen. De omslagfoto is geschoten tijdens de sluitingsceremonie van het Tatasteeltoernooi 2016, alwaar Johan op uitnodiging van de organisatie de jonge talenten Jorden van Foreest en Wei Yi toesprak. Elders in deze editie wordt daarvan verslag gedaan door de onvermoeibare Van Hulstvolger Willem Grünbauer.

Omdat Johan er het schitterende onderwerp van is, citeren wij hieronder de letterlijke tekst van de schaakcolumn uit *Die Zeit* van 1 april 2015, die CaissaNieuws-fan Tom Prent instuurde. Er is veel over te zeggen, maar wij beperken ons hier tot de opmerking dat deze column een mooi voorbeeld is van het recyclen van informatie door schaakjournalisten, waar Hans Ree in zijn nieuwjaarslezing in *Lydia* zo smeugig over uitweidde. De informatie was al eerder in Hans' eigen column aan de orde gekomen en daarvoor het allereerst in uw eigen, vertrouwde CaissaNieuws!

'Sie sind immer noch auf der Erde?,' fragt der niederländische Schachgroßmeister Hans Ree seinen Clubkollegen Johan van Hulst oft bei ihren Treffen. Under dieser hört den Scherz gern. Am 28. Januar wurde er 104, kurz vorher überreichte er noch einen Preis beim Turnier in Wijk aan Zee. Bis 100 spielte er auch in der Parlamentariergruppe mit gutem Erfolg mit, aber fünf Partien an nur zwei Tagen erschienen ihm dann nicht mehr altersgemäß. In den dreißiger Jahren war er ein sehr guter Spieler, der sogar in die Nationalmannschaft hätte kommen können, doch Schach sollte für ihn immer eine schöne Nebensache bleiben. Er wurde Lehrer und später Professor für Pädagogik, nach dem Krieg engagierte er sich in der Kirche und der Politik, war Fraktionsführer der christlichen Parteien und von 1961 bis 1969 Mitglied des Europäischen Parlaments.

Während der deutschen Besetzung im Zweiten Weltkrieg rettete er etwa 600 Kindern das Leben, indem er sie vor Deportation ins KZ bewahrte. Dafür wurde der rechtzeitig gewarnte und untergetauchte Van Hulst am 14. April in absentia zum Tod verurteilt. Vor der Holocaust-Gedenkstätte Jad Vaschem erhielt er deren höchsten Ehrung. Letztes Jahr spielte er eine Partie gegen den damals zehnjährigen Maarten Hoeneveld. Um ein Haar hätte er gesiegt, doch leider vergaß er – vielleicht auch altersbedingt – die tickende Uhr. Mit welcher Mattkombination hätte er als Weißer am Zug seine 93 Jahre mehr an Erfahrung in die Waagschale werfen können?

Verder in dit nummer komen we ex-voorzitter Hugo van Hengel tegen, alsmede lekker veel toernooiverslagen en een erg mooie partij van het kwartaal. En als u goed leest, kunt u Debby Niebergs schaterlach horen klinken. Enjoy. ■

Debby Nieberg: geen talent onderdanig

Wie is die schaker?

Tony Lith

Wanneer je als beginnend schakertje bij Caïssa gaat schaken dan kom je terecht in een soort drietrapsraket. De eerste beginselen worden je bijgebracht door pupillentrainer Debby Nieberg. Daarna is Robert Jan Schaper je tutor en vervolgens helpt Allaert Troost je verder opdat je daarna in een denkbeeldig universum van onbegrensde mogelijkheden je eigen weg moet zien te vinden. De talentjes worden dan eerst nog wat fijne kneepjes van het schaken bijgebracht door harde jongens als Abe Willemsma, Jack Blanchard, Gertjan van der Hoeven en Marc Overeem.

Zelf heeft Debby Nieberg een andere weg afgelegd. De liefde voor het schaken kreeg ze door de omgang met een inmiddels ex-geliefde die een hoge elo-rating had. Deze manier van spelen was voor haar een nieuwe ervaring. 'Ik ben geen spelletjesmens!' Hij was een solide leermeester en zorgde voor een degelijke positionele basis. De fascinatie voor het schaken zou niet meer verdwijnen. Ze volgde bij Eddy Sibbing in het Max Euwe Centrum de cursus schaaktrainer 1. Nu is ze

gediplomeerd schaaktrainer en geeft ze op scholen schaakles. Met haar klasje school-schaakkinderen bezocht ze op een avond Caïssa. Daar kwam ze in contact met Robert Jan Schaper. Nadat ze hem weer was tegengekomen bij andere schaakevenementen, vroeg hij haar om bij Caïssa de jeugd te trainen. Aanvankelijk was ze nog assistent van ex-Caïssaan André Bach, maar nu is ze zelfstandig. Uiteindelijk leidde dit ertoe dat ze een paar jaar geleden in Huize Lydia verscheen voor de interne competitie. Via het internet

speelt ze overigens ook nog correspondentieschaak.

■ Domper

Debby is 100 procent Amsterdams, geboren op de Overtoom en opgegroeid in de Rivierenbuurt. Na haar gymnasium-bètadiploma aan het Barlaeus te hebben behaald, was het plan om medicijnen te gaan studeren. Daar was in die tijd meer geluk dan wijsheid voor nodig: ze werd uitgeloot. Na deze domper verwerkt te hebben, werd in afwachting van een beter lot via een uitzendbureau gewerkt. In het politiebureau Warmoesstraat kwam ze in aanraking met het echte leven. Ze werkte als datatypiste voor de uniformdienst. Van nabij maakte ze kennis met het werk van rechercheurs in het schemergebied tussen boven- en onderwereld. Het was een leuke en leerzame tijd. Ze verliet dit wereldje, dat door de meest schilderachtige figuren werd bevolkt, voor een verblijf van een half jaar in Frankrijk als au pair. Daar

hoofd- & bijzaken • in
mooie dag • het team
externe competitie •
toontime • hoofd- & b
fotomooie dag
spels • externe
moien • cartoontime
g • foto van
• jeugd • eindspelst
vreemde • toernooien
• hoofd- & bijzaken •

voor heid

leerde ze goed Frans spreken en en passant ook nog een beetje skiën. Weer terug in Nederland liet ze het medicijnen-idee varen. Geen witte jas dus. Achteraf heeft ze daar geen spijt van. ‘Die ellende van zieke mensen trek ik niet. Ik ben er niet hard genoeg voor, denk ik.’

‘Ik ben er niet hard genoeg voor’

De Europese Unie was in die jaren nog een veelbelovende organisatie. Enthousiasme alom. Europese studies leek daarom een mooi alternatief. Ze kreeg verstand van Europees recht, public relations en lobbyen in Brussel. Ze leerde Italiaans als hoofdtaal met Frans als tweede taal. Na de voltooiing van haar studie was het echter weer eens crisis in Europa. Het werk als secretaresse dat ze uiteindelijk vond, ervoer ze als geestdodend en dan kreeg ze ook nog te maken met mannetjes die graag het baasje spelen. Ook dat trok ze niet. Ze wilde wat an-

ders. Ze volgde toen de deeltijdopleiding tolk-vertaler Italiaans. En zo kwam ze weer terecht op bureau Warmoesstraat. Dit keer om Italiaanse les te geven aan mannen die om de een of andere reden een verband zien tussen de taal van dat prachtland en de georganiseerde misdaad. Zo ontdekte ze dat lesgeven haar wel beviel. Van het één kwam het ander. Via een taleninstituut kon ze Nederlandse les geven aan expats. Nadat haar opleiding tot tolk-vertaalster was voltooid, kreeg ze geleidelijk ook werk als tolk-vertaalster. Daar kwam later vertaalwerk bij. Zo kwam een bètameisje toch nog terecht aan de talenkant.

‘Zoiets schijn ik aan te trekken’

■ Avontuurlijk

Nog steeds wil ze graag haar spel verbeteren. De degelijke basis moet verruimd worden met meer avontuurlijk schaak. Vorig jaar nam ze deel aan

een Tata-weekendvierkamp. En eind vorig jaar deed ze mee aan het Groningse Schaakfestival [waarvan ze verslag doet elders in dit nummer, red]. Voorzien van adviezen van een geveerseerd gezelschap Caïssanen trok ze ten strijde. Het resultaat mocht er zijn, maar tevreden is ze niet. Dit jaar nam ze weer deel aan het Tata schaaktoernooi. Juan de Roda Husman is de laatste tijd haar schaakgoeroe en wat dagelijks stappen uit het stappenplan moeten haar verder helpen. Dit seizoen heeft ze het teamleiderschap van het twaalfde overgenomen van Anneke Wiggelendam. Met een tpr van 1700+ lijken de inspanningen vruchten af te werpen. Om te kunnen schaken moet ze af en toe wel wat regelen omdat haar zoon Sean nog wat ouderlijk toezicht nodig heeft. Hij voetbalt liever dan dat hij schaakt. Zodoende is ze nu ook actief bij de hoofdstedelijke club Arsenal. Ze fungeert daar als co-teamleider en regelt organisatorische zaken. ‘Zoiets schijn ik aan te trekken’. Nu maar hopen dat de jeugd daar naar de trainer wil luisteren. ■

Een schoonheid!

Gertjan van der Hoeven

Nadat hij een jaar lang de partij van het kwartaal verzorgd heeft, heeft Ivo Timmermans het stokje doorgegeven. Dit artikel moet dan ook beginnen met een dankwoord aan mijn voorganger. Ivo bedankt!!! Ik heb je artikelen altijd met plezier gelezen, en ik hoop deze rubriek op gepaste wijze voort te zetten.

❑ Chaos

Nu heb ik al snel gemerkt dat dit een ingewikkelde taak is. Welke partij verdient het om deze eretitel te krijgen en welke creator wordt om die reden gelauwerd? Er is geen definitie van schoonheid, er is alleen een vastgestelde selectie van in aanmerking komende partijen. Maar de keuze mag geen privéfeestje van de schrijver worden. De lezer moet zich toch ook in de winnaar kunnen herkennen. Mijn persoonlijke zwak voor chaos op het bord zal ik meenemen in het beoordelingsproces, maar in afgezwakte vorm.

De meest chaotische partij die ik op de club zag was tussen David Schelhaas en Marnix Godding. Totale, heerlijke chaos! De partij is niet online gezet en dingt dus niet mee. Ik hoef er gelukkig niet over te oordelen. Wat weegt er verder mee? Verrassing, originaliteit, etc. etc. Jullie kennen de criteria wel. Correctheid is

een pré, maar zeker geen voorwaarde. En omdat dit een gedrukt blad is, is een mooi diagram ook van belang. Hoe dan ook: Het is geen democratisch proces en over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd. Er mag wel over geklaagd worden.

Deze eerste partij viel mij op door zijn elegantie. Niks chaos! Er komt een rustige Russische partij op het bord. Er lijkt weinig aan de hand en dan pats! een kleine, correcte combinatie. Zo pak je dat aan! Na wat gefriemel van zwart volgt nog een mooi en-passantmotief over de witte velden. Het commentaar is van de winnaar.

❑ **Van Banning (1875) – Drewes (1751)**

SGA promotieklasse, 24-11-2015

1.e4 e5 2.Pf3 Pf6 3.Pxe5 d6 4.Pf3 Pxe4 5.d4 d5 6.Ld3 Le7 7.O-O O-O 8.Te1 Pf6 9.Pbd2 Lg4 10.h3 Lh5

De partij van het kwartaal wordt gekozen uit de diverse partijen die leden van Caissa de afgelopen maanden speelden en goed, mooi en/of interessant genoeg achtten om op onze onvolprezen website te laten zien. De beste partij levert een fles goede wijn op.

11.Pf1 Pc6 12.c3 Dd7 13.Pg3 Lg6 14.Lf4

Na relatief rustig spel staat wit al aanzienlijk prettiger. Hij controleert het belangrijke veld f5, en ook Lb5 is een dreiging. Zwart probeert een actief paard te ruilen, maar krijgt het lid op de neus.

14...Ph5 15.Pxh5 Lxh5

De stelling lijkt vrij vlak, maar Dd7 en Pc6 staan kwetsbaar. Ik zocht en vond een aanval, en was daar heel blij mee, het was een schijn-dameoffer, al won ik maar een pion.

16.Pe5 Pxe5

Het alternatieve antwoord van zwart 16...Lxd1 zou nog meer opleveren na 17.Pxd7 Tfd8 18.Pe5 De loper blijft dan hangen (op d1, maar ook op e7).

17.Lxh7+ Kxh7 18.Dxh5+ Kg8 19.Lxe5 f6 20.Lg3 Tae8 21.Te3 f5 22.Le5 f4 23.Tf3
Beter was Te2; ik wilde f3 niet toelaten, waarom eigenlijk niet? Ik rekende er hier op dat ik f4 zou terugveroveren als zwart op e5 een pion won, dat bleek ook steeds te kunnen met g3. Zwart moet wel aanvallen.

23...Ld6 24.Te1 Tf5 25.Dg4 Df7 26.h4 Te6 27.Kf1 Tg6 28.Dh3 Te6
Zwart gaat terug, maar het is te laat.

29.g4 Tfxe5 30.dxe5 Txe5 31.Txe5 Lxe5 32.g5 De8 33.Df5 Db5+ 34.Kg2 Ld6 35.g6
En zwart gaf op, zijn stukken kunnen alleen nog de koning beschermen. 1-0

Finale

De partijen die zijn meegenomen in deze ronde zijn alle op de Caissa-site geplaatste partijen sinds oktober 2015. In totaal 22 stuks. Ik zal ze niet allemaal van individueel commentaar kunnen voorzien. Uiteindelijk hebben vijf partijen en één partijfragment de finale gehaald. Wat niet betekent dat de andere partijen geen uitstekende prestaties waren. Er waren partijen die voornamelijk waren geplaatst vanwege het belang in de wedstrijd – een uitstekende reden. Of als hommage aan een clubgenoot omdat die met ijzersterk spel een veel sterkere tegenstander een half puntje wist af te snoepen. Ook zeer terechte plaatsing op de site. Maar voor de schoonheidsprijs zijn deze partijen er toch uitgefilterd.

De meeste partijen waren al van commentaar voorzien en het gros hiervan heb ik dankbaar overgenomen. Het gaat hier niet om de lange varianten, ik vind het juist mooi dat de eigen commentaren de sfeer van de partij weergeven. Soms werd slechts een deel van een partij geplaatst, vanwege een bijzonder moment. De mooiste combinatie was zonder twijfel de volgende (met commentaar van de bij de partij aanwezige Dennis Breuker).

Visser (1974) –
Bödicker (1943)
Interne competitie, 11-11-2015

42.De7 Dxf2 43.h4
De enige zet die niet *only move* is. Eerst Dxf8 en dan h4 kan ook.

43...Kh7 44.Dxf8 Df4
Hier dacht ik dat zwart ging winnen. Wit heeft een paar schaakjes en dat is het dan.

45.Kh3 Td3
En nu is het paard ook nog eens gepend. Dit redt wit nooit.

46.Dg8+ Kg6 47.Te6+
Ik had wel naar deze zet gekeken, maar ik zag het nut er niet van in.

47...fxe6 48.h5+
Maar deze had ik gemist. Het is niet zwart, maar wit die wint.

48...Kf6 49.Df8+
Kijk eens hoe die zwarte pionnen op e5 en e6 in de weg staan. Het lijkt wel een compositie!

49...Kg5 50.Dxg7#
Een niet alledaags mat. 1-0

Miniaturen

Er waren enkele miniaturen te bewonderen. Een opvallend korte partij was de winst van Nirav Christophe, die in 9 zetten zijn tegenstander wist te verschalken. Leuk en klein vermaak. Een andere miniatuur kwam van Ti de Jong. Haar tegenstander zette zijn stukken wat ongecontroleerd neer. Ti ruilde het enige goed functionerende stuk van haar tegenstander af en blies de overgebleven stukken in een paar zetten van het bord.

De Jong (1513) –
Van der Sluis (1542)
SGA 3^e Klasse B, 9-12-2015

1.e4 c5 2.b3 Pc6 3.Lb2 d6 4.f4 a6 5.Lc4
Om zwarts volgende zet uit te lokken.

5...e6
Zwarts witveldige looper wil ik niet op g4 hebben.

6.Pf3 d5 7.exd5 exd5 8.Le2 Pge7
Pf6 was beter voor zijn ontwikkeling geweest, om vervolgens Le7 en 0-0 te kunnen spelen.

9.O-O Pf5
Niet helemaal duidelijk welk plan hier achter zit.

10.Ld3 Tg8 11.Te1+
Hij wil zijn loper ontwikkelen.

11...Le7 12.Pe5

12...Db6 13.Kh1 Pxe5
Hierna gaat het echt fout! Wit stond al iets beter, maar nu wordt de vijand uitgenodigd om binnen te komen.

14.Txe5
Mijn tegenstander had verwacht dat ik met de pion zou slaan, maar met de toren slaan vind ik veel actiever en daarmee val ik gelijk het paard op f5 twee keer aan én de pion op d5 hangt.

14...Df6
Voorkomt zowel slaan op f5 als op d5. Maar het vervolg blijkt nog erger.

15.Pc3
Mag ook eindelijk meedoen en gelijk Txd5 kan niet omdat de loper op b2 ongedekt staat.

15...Le6 16.Lxf5 Lxf5
17.Pxd5

En zwart geeft op, er staan teveel stukken in. **1-0**

En wat te denken van de volgende partij. Wij zien Daan helaas niet meer veel op de club. Jammer! De volgende partij behoeft verder geen in-

troductie. Speel na en geniet...

**Willemsma (2121) –
In 't Veld (2206)**
Interne competitie 8-10-2015

1.d4 d6 2.e4 Pf6 3.Pc3 g6
4.f4 Lg7 5.Pf3 Pa6

Deze zet wordt zelden gespeeld maar lijkt me niet fout. Abe speelde nu op 0-0-0 omdat Pa6 niet goed staat. 5...O-O 6.Ld3 Pa6 7.O-O c5 en nu is een handig motiefje 8.Lxa6 cxd4 met tegenspel voor zwart.

6.h3
6.Ld3 (6.Le3 Pg4) c5 (6...O-O is zetverwisseling naar de hoofdvariant) 7.Lxa6 bxa6 (7...cxd4 werkt nu niet vanwege 8.Lb5+) 8.dxc5 Da5

6...c5 7.Le3
Nu wordt het een Draak met Pa6 voor zwart en h3-f4 voor wit. 7.Lxa6 bxa6 8.dxc5 Da5

7...Da5 8.Dd2 cxd4 9.Pxd4
9.Lxd4 was achteraf een beter idee want geeft meer coördinatie. 9...O-O 10.O-O-O Le6 (10...b5 zat ik aan te denken maar 11.e5 is dan een sterk idee dat ook later zal terugkomen. Mede door Pa6 in plaats van Pc6 controleert zwart de doorstoot e4-e5 niet.

9...O-O 10.O-O-O Ld7

11.Kb1
11.Pb3 Dc7 12.e5 was Abes idee maar wilde hij bewaren. Inderdaad lijkt zwart het na 12...dxe5 13.fxe5 Dxe5 nog te houden. 14.Ld4 (14.Lf4 De6) Dd6

11...Tfc8 12.Pb3
Dit idee had een zet eerder uitgevoerd moeten worden. 12.e5 dxe5 13.Pb3 deze slim-

mere volgorde blijkt noodzakelijk te zijn.

12...Dxc3

Eén van de meest spectaculaire zetten die ik ooit heb mogen spelen. Ik zou het *een Russisch dameoffer* willen dopen. Ik heb de correctheid van de komende zetten (uiteraard) niet met de computer gecontroleerd – daar is het allemaal veel te mooi voor – maar ik geef hier wel wat Abe en ik in de analyse hadden gevonden. Ik daag alle Caissanen uit om een weerlegging te vinden (uiteraard zonder hulp)!
12...Dc7 13.e5

13.bxc3
13.Dxc3 Txc3 14.bxc3 Pxe4

13...Pxe4 14.De1
14.Dd3 Pxc3+ 15.Kc1 Pb4 en de dame heeft geen veld.

14...Pxc3+ 15.Kc1 Pxa2+ 16.Kb1 Pc3+ 17.Kc1 Pb4
Er waren veel te veel andere mogelijkheden, maar ik durfde deze zet wel aan. Het leek me niet gemakkelijk te verdedigen in ieder geval. Mogelijkheden waren ook: Pxd1, Lf5, La4... En dan hebben we het nog niet eens over remise maken met Pa2+

18.Ld4

Ook Abe kon niet al zijn mogelijkheden overzien en speelde deze zet vrij snel. 18.Pd4 Pca2+ 19.Kd2 Txc2+ 20.Pxc2 Lc3+ 21.Ke2 Lxe1 Dit had ik in de partij gezien en was de reden dat ik het doorspeelde. 18.Ld3 of 18.Td2 had ik verwacht, en dan kan ik weer overwegen remise te maken.

18...Pca2+

18...Pxc2 19.Kxc2 Pxd1+ 20.Kxd1 (18...Pxd1 19.Dxb4)

19.Kb1

19.Kd2 geeft ook allerlei interessante ontwikkelingen. In de analyse wordt de koning soms op h5 matgezet (of juist niet!?) na 19...Txc2+ 20.Ke3

19...Pxc2 20.Dxe7

20.Kxa2 Pxe1 21.Lxg7 Kxg7 22.Txe1 leek ons goed voor zwart.

20...Pxd4 21.Txd4 Le6

Nu lijkt zwart altijd een toren en een stuk te krijgen voor de dame, en daarmee is het gebeurd.

22.Lc4 Pc3+ 23.Kc2 Pb5

23...Lxd4 was ook goed, en op 24.Lxe6 Pd5+

24.Kd2 Pxd4 25.Lxe6 Pxe6 26.Tf1 Tc7

Nu wordt de dame teruggedrongen en is het echt uit.

27.Dh4 Tc3 28.f5 gxf5 29. Pa5 Tac8 30.Pxb7 Tc2+ 31. Ke1 0-1

■ Vestdijk

Wat zou deze rubriek zijn zonder een partij van Dennis Breuker mee te nemen. Niet alleen heeft hij een aantrekke-

lijke speelstijl, deze veelschrijver is ook verreweg de meest productieve inzender van partijen. Dit kunnen partijen van hemzelf zijn, maar ook van clubgenoten. Van deze Vestdijk onder de Caissanen overwoog ik twee partijen mee te nemen. Nee, niet de partij waarin hij met de manoeuvre Ke3-Kd2-Ke3-Kd2-Ke3-Kd2-Ke3 (zet 36-42), en vervolgens 44.Kd2, zijn tegenstander de fouten liet maken. Deze heeft de selectie niet gehaald. Ook het veelstukkig eindspel viel af. Heel interessant, maar geen materiaal voor partij van de maand. De geselecteerde partij is een vlotte overwinning op Rob Bödicker met een thematisch kwaliteitsoffer.

Bödicker (1943) –

Breuker (1975)

Interne competitie, 22-12-2015

1.d4 d5 2.c4 dxc4 3.e4

Dit is de tweede keer dat Rob tegen mij voor deze scherpe variant kiest in het aangenomen damegambiet.

3...e5 4.Pf3 exd4 5.Lxc4 Pc6

6.O-O Le6 7.Lxe6

De eerste keer dat ik deze variant tegen me krijg. De vorige keer speelde Rob 7.Lb5 en eindigde de partij in remise.

7...fxe6 8. Db3 Dd7

9.Dxb7 Tb8 10.Da6 Ld6

11.Pbd2 Pf6 12.a3 O-O

De zwarte pionstructuur is wat minder: zwart heeft drie groepjes en wit twee. Tevens zijn er wat meer gaten in de stelling. Maar pion d4 is wel al een vrijpion. Ook staat de witte dame wat afzijdig.

13.h3

13.b4 staat nog in mijn boeken over deze opening. Dat had ik ook verwacht. Wie a(3) zegt moet ook b(4) zeggen.

13...Ph5

Op weg naar f4. En opent de f-lijn.

14.Pc4

Mijn van tevoren bedachte reactie was 14...Lf4. Dat is ook een prima zet. Maar een andere zet die me interessant leek was het kwaloffer op f3. Hoe meer ik ernaar keek hoe leuker het me leek. Ik kon het niet allemaal uitrekenen, maar het voelde goed. En het is een zet die te leuk en te mooi is om niet te spelen. Zeker in de laatste ronde van deze cyclus. Dus:

14...Txf3

Nu met de meningen van de engines erbij blijkt dat dit inderdaad de beste zet is. Tijdens de partij wist ik dat natuurlijk niet.

15.gxf3

Het meest opmerkelijke vond ik dat Rob deze zet a tempo speelde. Als witspeler kijk je toch minstens naar alternatieven. Je kan bijvoorbeeld op d6 slaan. Dat is wat ik had

verwacht. Beter is 15.Pxd6. Ik was er nog niet over uit of ik ook hier de kwal zou offeren. Als alternatief had ik ook om gewoon de toren weg te zetten, bijvoorbeeld 15...Tfb3. Maar ook hier is het kwaloffer sterk: 15...cxd6 16.gxf3 Pe5 17.f4 Pg6 18.f5 Pgf4.

15...Lf4

Een belangrijke zet om te spelen. Nu kan het paard de loper niet meer slaan. Pion h3 gaat verloren. De dame gaat hem aanvallen en ze is niet meer goed te verdedigen. En de witte koning komt daarmee erg op de tocht te staan.

16.Lxf4

Ter illustratie hoe goed ik nu sta: de engine vindt 16.Pe3 het beste, maar na 16...dxe3 17.fxe3 Lg3 houdt wit het niet droog.

16...Pxf4

Kijk die stelling eens. De witte dame doet niet mee bij de verdediging, de toren op a1 ook niet. En het paard op c4 komt er ook niet bij. Tot overmaat van ramp staat de f1-toren de koning in de weg om te vluchten. En bij mij doen paard en dame mee. En ook de d-pion en misschien een toren op b2. En wie weet kom het andere paard er via e5 of d4 aan te pas. Heerlijk!

17.Tfd1

Maakt ruimte voor de koning.

17... e5 18.Pd2

De engine geeft nu al mat in negen! Toen Rob aan zet was zag ik pas 18.Pe3 maar gelukkig is dat niets: 18...Dxh3 19.Df1 Dxf3 en Ph3 en Pe2

dreigen ook. Leuk hoe die dame en het paard samenwerken. 20.Pg2 Pe2+ 21.Kh2 Dh5+ Op 18.Kf1 had ik 18...Dxh3+ 19.Ke1 Dxf3 gepland. Dreigt mat op e2 en ook Pd3 zit in de stelling. En verder weglopen helpt niet: 20.Kd2 Dd3+ 21.Kc1 Pe2# Ook hier weer mooi om te zien hoe dame en paard samenwerken.

18...d3

Een fijne zet om te spelen. De dame komt niet meeverdedigen. Ook neemt de pion veld e2 van de koning weg. En het paard kan er via d4 bij komen. Ik keek ook even naar het nog geforceerdere, want matdreigende 18...Dxh3 19.Df1 Dh6 maar ik zag hier geen concrete winst. De toren zal er wel bij moeten. Maar ook hier zie ik niet hoe wit iets kan doen.

19.Pf1 Dxh3

Toen wit hier zag dat ik niet alleen Dg2# dreig (te verhinderen met Pe3), maar ook Pe2# gaf hij op. **0-1**

■ Bon-vivant

En last but not least een buitenlandse inzending. Helmer geniet al enige tijd van het goede leven in Italië. Het schaken heeft hij gelukkig nog niet aan de wilgen gehangen. Behalve dat hij soms bij Caissa aan komt waaien, zoals tijdens ons lustrum, geeft hij ook eens in de zoveel tijd een Italiaan ervan langs op het bord. Met de stijl van een bon-vivant, wel te verstaan. Het publiek stond op de tafels te joelen terwijl Helmer, als de Siciliaanse Garibaldi, zijn volksleger over de f- en g-lijn naar voren stort om stap voor stap Italië te veroveren.

Wieringa (1960) – Rocchetti (1801)

Interne competitie Terni, 7-2-2016

1.e4 c5 2.Pf3 e6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 a6 5.Pc3 Dc7 6.Ld3 Pf6 7.De2

Minder gebruikelijk, normaal is 7.f4

7...d6 8.Ld2

Beter is Le3, zoals Andrea Grammatica, clubkampioen en een 2300-speler, na afloop aangaf.

8...Le7 9.O-O-O Ld7

Ik had b5 of Pc6 verwacht, maar dit leidt ook naar gelijk spel.

10.g4 Pc6 11.Pxc6 Lxc6 12.g5 Pd7 13.f4 O-O-O 14.Kb1 Pb6

Maar dit is niet het juiste plan: Pc5=

15.Le3 Pd7

Dit moet wel want d5 gaat niet; 15...d5 16.Df2 Pc4 17.Lxc4 dxc4 18.Lb6 Txd1+ 19.Txd1 Db8 20.e5 is geen pretje.

16.h4 g6 17.h5 Kb8 18.Th3 Thf8

Zwart wil f6 spelen maar het probleem is dat wit met de toren op de zevende rij kan binnendringen.

19.hxg6 hxg6 20.Df2 Da5

f6 gaat niet, maar ik weet niet of ik de volgende variant wel had gevonden: 20...f6 21.Th7 Tde8 22.e5 f5 23.Lxa6 bxa6 24.Txe7

21.f5

21...d5 22.exd5 exd5

23.Pe2

Daarom moest de dame naar f2: het paard is op weg naar een prachtig veld. Dit is beter dan fxg6, dat een pion wint ten koste van een rommeltje.

23...b5 24.Pd4 Lb7

25.fxg6 Pc5

25...fxg6 26.Dh2+ Ka8

27.Pe6

26.gxf7 Pe4 27.Lxe4 dxe4

28.g6

28...Ld5 29.b3 Lb4

30.Th5 Lb7 31.c4

g7 wint ook maar c4 lost alles op.

31...Lc3 32.g7 Da3

33.gxf8=D Txf8 34.cxb5

Txf7 35.Dh2+ Tc7 36.b6

Het publiek applaudiseerde voor ons, iets dat mij in mijn 53-jarige schaakleven nog nooit was overkomen. Daarna

werd er door iedereen gepassioneerd geanalyseerd, de stukken vlogen over het bord. Ik had de taak om te zorgen dat de juiste stand werd geanalyseerd. Het is ontzettend leuk om lid te zijn van deze club!

1-0

Eruiet gevallen

Er waren nog enkele partijen die als runners-up zijn aan te merken. Enrico Vroombout stelde op fraaie wijze zijn tegenstander voor de vraag of deze zo vriendelijk wilde zijn om Enrico's pionnenstelling om zeep te brengen. Een positioneel offer dat niet aangenomen mocht worden. Lodewijk van Pol rolde zijn tegenstander mooi op in een Spanjaard. Zijn oprukkende pion brak de zwarte stelling in tweeën en leidde tot stukwinst. En Paul Schipper liet in een overtuigende partij Michael Wunink alle hoeken van het bord zien (met name over de witte

diagonaal dmv 29.La8xh1).

Ze kwamen nét niet in de eindselectie.

En zo komen we bij de finale.

Nog tot het moment dat ik deze alinea ging schrijven, was ik niet zeker van de winnaar.

Wel... Dat was totdat ik er tot mijn verbazing achter kwam dat de PGN-file met partijen niet geheel in mijn verouderde Chessbase was geladen.

Eén partij was eruiet gevallen, en laat dat nou net de partij van Daan in 't Veld zijn. Met het beetje verouderd technisch vernuft dat mij nog rest, wist ik dit te repareren. Zodoende kon ik deze partij toch naspelelen. En toen... was het simpel. Wat een schoonheid, wat een perfecte partij van het kwartaal! Wat een prachtig dame-offer! Ik heb genoten van alle inzendingen, maar voor mij is de winnaar boven alle twijfel verheven. Daan, gefeliciteerd! De fles wijn komt jouw kant op. ■

Winaar Daan in 't Veld kijkt wantrouwend in de camera.

Hoofd- & bijzaken

Bijna

Dit is het CN-podium van de zelfanalyse. Hier duiden schaakvrienden hun hoofd. Hier doen zij verwoede pogingen om het leeg te maken of leggen zij het juist in wanhoop op het hakblok. Engines zijn hier van nul en generlei waarde. Getob? Gesputter der zwaarmoedigen? Superieure psychologie? Alle wegen leiden terug naar het schaakbord en de wijze waarop wij aanzitten. Eén ding is zeker: deze bron droogt nooit op. Nooit.

Paul van der Sterren

Je moet er natuurlijk geen grapjes over maken want voor iemand die er serieus aan lijdt, is het niet leuk, maar ik vraag me wel eens af of ik aan mijn schaakloopbaan misschien een milde vorm heb overgehouden van wat wel Posttraumatische Stressstoornis wordt genoemd. Hoe anders te verklaren dat ik in een recente KNSB-competitiewedstrijd (Caissa 1 – Voor- schoten, februari 2016) in de volgende stelling

niet in de valstrik 32...Db4?? 33.Dxf6+! trapte, maar er de volgende nacht *wel* badend in het zweet van wakker werd? Natuurlijk staat zwart in deze stelling gewonnen en is wit na de simpele afwikkeling 32...Dxf3 33.gxf3 a5 met een minuspion, een ondebkbare zwakte op c5 en geen schim van tegenspel volkomen kansloos. Maar het zou zoveel *aardiger* zijn om met 32...Db4 *onmiddellijk* de pion op c5 te winnen, wat het laatste restje samenhang aan de witte stelling ontnemt en visioenen oproept van een snel doorslaande aanval tegen de toch al half verwoeste witte koningsvleugel. Daarmee vergeleken lijkt de afwikkeling 32...Dxf3 tam en zelfs wat gemakzuchtig, iets wat je in gewonnen stelling nooit mag zijn.

Ik had het bijna gespeeld, maar 'iets' – dat on-grijpbare, onzichtbare, maar heel soms *voelbare* iets – hield mijn hand tegen, deed me nog eens opnieuw naar de stelling kijken en opende ten slotte mijn ogen. Na 32...Db4?? 33.Dxf6+! Kxf6 34.Pd5+ cxd5 35.Pxd5+ wint wit al zijn materiaal terug en kunnen we helemaal opnieuw beginnen. Een penning, een dubbele paardvork, het is misschien een tikje ongewoon, maar het blijft een standaardcombinatie en dus voor de

veroorzaker ervan een banale blunder.

En daar zat ik dan. Weliswaar maakte ik het koeltjes af, zoals zich ook vóór dit moment geen grote emoties in deze partij hadden voorgedaan en feitelijk was er dus geen enkele reden om *niet* tevreden op een partij uit één stuk terug te kijken, maar ik was wél rakelings langs de afgrond gegaan. Ik was er *bijna* ingetrapt. En blijkbaar was dat voldoende om toch weer de oude wonden open te maken van al die blunders die ik vroeger gemaakt heb. Want als ik in de dagen hierna aan deze partij terugdacht was het altijd aan *dit* moment en iedere keer weer voel-

de ik dat ik *bijna* een dodelijk verkeersongeluk had veroorzaakt.

Houdt het dan nooit op? Ach, jawel. Als ik doodga zal ik er zeker vanaf zijn, dus zo dramatisch is het niet. Maar dat mijn oude wonden zelfs al open kunnen gaan door *niet* te blunderen is nieuw voor me. Het laat wel zien dat zo'n trauma zich óók met hand en tand tegen de ondergang verzet.

Het is een gedachte die sympathie bij me wekt. Ergens zijn we toch verwant, mijn trauma en ik. Kom, jij kan er ook niets aan doen. We gaan gewoon verder waar we gebleven waren en praten er niet meer over. ■

SCHAAKSTUDIES

De oplossingen van deze schaakstudies staan op pagina 44

Studie 1: wit wint

Studie 2: wit wint

Studie 3: wit maakt remise

Studie 4: wit maakt remise

Enrico Vroombout

Ik speel graag schaaktoernooien, vooral toernooien met één partij per dag. Dan duren toernooien lang (negen dagen!) en kun je je goed focussen op de partij en de tegenstander. In de herfstperiode speelde ik mee in het toernooi Haarlemse Meesters en in de winter uiteraard in het Tatasteeltoernooi.

Enrico Vroombout in actie bij Tata

Het toernooi in Haarlem was een klein toernooi. Slechts 25 deelnemers, waarvan ik op rating nummer vier was. Bovendien zouden de drie toppers in het toernooi (drie FIDE-meesters) niet alle rondes meespelen, dus wellicht had ik kans om het toernooi te winnen. Mijn vorm was uitstekend, het schaken ging prima. Na drie rondes had ik twee punten (ik verloor van

een FM). En in ronde vier stond een potentiële concurrent voor de eerste plaats op het menu. Voor de derde keer in één jaar was mijn tegenstander de jonge Haarlemse schaker Max Kerkvliet.

Vroombout, E (2180) – Kerkvliet, M (2174)
Haarlemse Meesters (4), 20-10-2015

1.e4 d5

Het Scandinavisch was ook in twee eerdere partijen tussen ons voorgekomen en zou ook in een latere partij weer voorkomen. Al deze partijen vonden plaats in 2015. En de tussenstand is inmiddels 2-2.

2.exd5 Dxd5 3.Pc3 Dd6

Dit is zijn lijfvariant. Ik volgde mijn voorbereiding uit onze vorige partij, die ik op fraaie wijze wist te winnen. Maar Max had een verbetering voorbereid.

4.d4 Pf6 5.Ld3 Pc6

In onze vorige partij zette hij voort met c6.

Twée toernooien, vier gezichten (1)

6.Pge2 Le6 7.Lf4 Dd7
8.Dd2

8...g6

Deze partij maakte gedurende het toernooi nogal wat furore. Zodadelijk zal blijken waarom. Na afloop bogen vele deelnemers zich over deze stelling en de ietwat krom ogende zwarte opzet. Hoe kan die opzet het beste weerlegd worden? Eén deelnemer stond erop om zijn paard naar c5 te brengen (Pc3-a4-c5). Hij kreeg de kans om dat in de zesde ronde te spelen tegen Max en speelde dat ook. Wit verloor. Een andere deelnemer wilde kort rokeren en de stelling met kleine middeltjes winnen. In de achtste ronde speelde hij dat tegen Max, en verloor eveneens. Tja, zoveel schakers, zoveel plannen: het spelletje blijkt weer eens eindeloos.

9.0-0-0 0-0-0

In onze vierde ontmoeting zou Max het sterkere 9...Pd5

spelen. Hij won die vierde partij.

10.Pb5 Pd5 11.c4 Pxf4
12.Dxf4

Wit probeert gebruik te maken van zijn ontwikkelingsvoorsprong en zijn ruimtevoordeel. Er dreigt natuurlijk stukwinst door de pionvork d4-d5. Maar Max bouwt een tegendreiging in.

12...h5!

Wit moet eerst iets doen aan de dreigende penning met Lh6.

13.Kb1?!

Wit grijpt mis. Tijdens de partij had ik al een slecht gevoel over deze zet, want ik wilde het veld b1 vrijhouden voor mijn loper, indien hij een keer Pc6-b4 zou spelen. Veel sterker was 13.De3 om na 13...Lh6 14.f4 een prettige stelling te krijgen.

13...Lh6 14.Dg3 Pb4

15.d5 Lf5

De kracht van deze zet had ik onderschat. Wit kan geen lopers ruilen op f5, vanwege een klassiek stikmat (Lxf5, Dxf5+ en mat volgt). Wat te doen?

16.Ped4!

De zet 16.Pxa7+ levert na 16...Kb8 17.Pb5 Pxd3 18.Txd3 Lxd3+ 19.Dxd3 Df5 te weinig compensatie op. Daarom ging ik vol op de aanval spelen.

16...Lxd3+ 17.Txd3 Pxd3

En wat nu?

18.Pc6!

Na 18.Dxd3 a6 19.Pc3 Lg7 staat zwart gewonnen. En ook 18.Pxa7+ Kb8 19.Pdc6+ bxc6 20.Pxc6+ Kc8 21.Dxd3? Dxc6 biedt geen soelaas. De tekstzet dreigt mat in één, en dus moet zwart daar iets aan doen.

18...bxc6 19.dxc6

Nu staat de zwarte dame aangevallen. En die heeft als belangrijkste taak om zijn koning te beschermen tegen de matdreiging op c7. Zwart raakt dus zijn dame kwijt, want op elk veld gaat dat stuk verloren.

19...Dd6!

Het beste. Na het alternatief 19...Dxc6 20.Pxa7+ Kb7 21.Pxc6 Kxc6 22.Df3+ Kb6 23.Dxf7 staat wit beter, vanwege de vele pionnen en de razend actieve witte dame. De zwarte koning heeft nauwelijks beschutting, dus die witte dame is verschrikkelijk goed.

20.Pxd6+ Txd6

De eerste aanvalsgolf is voorbij, maar nu komt meteen de tweede!

21.c5!?

Een geweldige zet, al had ik

op dit moment wel een kleinigheidje overzien. Ik dacht namelijk dat hij niet op c5 kon pakken, vanwege de dubbele aanval op Pc5 en Th8. Maar er volgde:

21...Pxc5!

Toch! Inmiddels had ik zijn bedoelingen uitgevogeld, maar kon niet meer op mijn schreden terugkeren.

22.De5 Thd8 23.Dxc5 Td1+

En nu is duidelijk wat zwart wil: als wit de toren slaat op d1 slaat, verliest hij uiteindelijk zijn dame op c5 door de röntgenaanval Tc1: het veld c1 is gedekt door Lh6. Wit heeft maar één zet.

24.Kc2!!

Hop, nog een toren erin.

24...Txh1 25.Db5

Maar ondertussen dreigt wit mat in één. En wat erger is, ook als de zwarte toren van d8 plaats maakt, dan gaat zwart nog steeds mat. Toch is er een uitweg: zou hij die zien?

25...Tc1+?

En hij grijpt faliekant mis. Met 25...Td2+! 26.Kb3 e6 had hij een luchtgaatje voor zijn koning kunnen maken.

Maar dat neemt niet weg dat de strijd na 27.Db7+ Kd8 28.Db8+ Ke7 29.Dxc7+ Kf6+ nog gewoon door zou zijn gegaan. Na de tekstzet moet zwart een volle toren teruggeven en is de stelling materieel gezien min of meer in evenwicht.

26.Kb3 Td3+ 27.Dxd3 Txc6

28.Ka4

In dit eindspel heeft wit de betere kansen. Een dame is een sterk stuk. En bovendien staat de zwarte koning tamelijk onveilig. Wit gaat op zoek naar een dubbele aanval met de dame. En gaat ondertussen zijn pionnen op de damevleugel naar voren brengen (aanvalsunits!).

28...f5 29.b4 Td6 30.Db5 Lg5 31.De8+ Kb7 32.Db5+ Kc8 33.Kb3 a6 34.Dc4 Kb7 35.a4 Lf6 36.a5 c6 37.Df7 Lg5 38.f4! Lf6

38...Lxf4 39.Dxe7+ mag zwart uiteraard niet toelaten.

39.Dxg6 Td3+ 40.Kc2 Tc3+ 41.Kd2 Tc4 42.Dxf5 Kc7 43.g3 Txb4 44.Dxh5 Tb5 45.Df7 Txa5 46.g4 Td5+ 47.Ke2 Kd6 48.g5 Lc3 49.h4 a5 50.g6

Zwart moet zijn looper gaan geven voor de witte g-pion.

50...a4 51.g7 Lxg7 52.Dxg7
Maar nog is de strijd niet gestreden, want zwart heeft inmiddels ook een ver opgerukte vrijpion.

**52...Ta5 53.Dc3 Th5
54.De1 e5 55.Db4+ c5
56.Dxa4 exf4 57.Dxf4+ Ke6
58.Dg4+ Tf5 59.h5 Kf6
60.Dg6+**

Maar hier gaf Max het dan toch maar op. Een spectaculaire partij! **1-0** ■

■ Kijk en huiver

Deze partij gaf me vleugeltjes. Het bleef goed gaan. Na zeven rondes had ik vijf punten en was ik volop in de race voor een eerste plaats. Maar toen gebeurde het volgende:

**Vroombout, E (2180) –
Baar, E. Van (1854)**
*Haarlemse Meesters (8),
24-10-2015*

Mijn tegenstander was een jeugdspeler van een jaar of 16 met een rating van ELO 1850. Ik had nog nooit van hem gehoord. De partij verliep als een leien dakje: al heel vroeg in de opening won ik geruisloos een pionnetje. Inmiddels zijn we bijna vier uur verder en is de voorsprong gegroeid naar 4 pluspionnen

in een paardeindspel. Wat kan er mis gaan? Welnu, alles, want de uitslag van deze partij werd 0-1!! Kijk en huiver.

49...Pd2+ 50.Ke1 Pxb3
Natuurlijk wint zwart er een-tje terug. Maar dat was ingecalculleerd. Op dit moment berekende ik een fraaie winst.

51.Pc7+ Kd7 52.a6! Mijn tegenstander leek verrast door dit paardoffer. Maar zoveel pionnen die zover opgerukt zijn, zijn te machtig voor een langzaam paard.

52...Kxc7 53.a7?
Een fout in gewonnen stelling: ik draaide de zetten om. Na 53.g5! Pd4 54.g6 Pf5 55.c5 zou ik op aardige wijze gewonnen hebben. De koning en het paard zijn niet in staat om alle vrijpionnen op de a-, d- en g-lijn tegen te houden.

53...Kb7 54.g5 Pd4 55.g6 Pf5 56.c5 Kxa7!
Deze zet kwam als een teleurstelling. Als wit nu op d6 slaat, is de zwarte koning op tijd terug bij de d-pionnen en eindigt de partij in remise. En dat was toch niet de bedoeling? Ik zit immers al vier uur op winst te spelen met mijn pluspion(nen). Plotseling vond ik een studieachtige manier om op winst te spelen.

*Een studie-
achtige manier
om op winst
te spelen*

Na rijp beraad wist ik het zeker! De formatie na 57.c6 wint (anders zou ik hier natuurlijk op d6 hebben genomen)! Het paard moet de ene vrijpion controleren, de zwarte koning de andere. De witte koning kan ondertussen kiezen welke vrijpion hij gaat ondersteunen. Zwart moet daarvoor zijn paard gaan geven. Misschien kan de zwarte koning de andere vrijpion onschadelijk maken, maar het resterende pionneindspel (d5 versus d6) is gewonnen voor wit, omdat de witte koning op de zesde of zevende rij staat. Briljant!

**57.c6?? Kb6 58.Kd2 Kc7
59.Kd3 Kd8 60.Ke4 Pe7
61.g7 Ke8**

Een teleurstelling, de witte koning kan niet zo makkelijk bij de g-pion komen.

62.Kd4

Dan maar naar de c-pion.

62...Kf7 63.Kc4 Kxg7

Een tweede teleurstelling, de witte koning kan niet doorlopen, want na Pxd5 controleert zwart veld c7. Inmiddels was ik me ten volle bewust van de schade die ik had aangericht.

64.c7 Kf6 0-1

Door dit drama was ik natuurlijk uitgeschakeld voor de eerst prijs. Maar met een leuke aanvalspartij in de slotronde sloot ik mijn toernooi toch nog aardig af. Uiteindelijk werd ik vierde, achter de drie FIDE-meesters maar gelijk met mijn tegenstander uit de vierde ronde, Max Kerkvliet. ■

Het bord en de stukken

Wim Suyderhoud

Op deze plek vertelt een foto een schaakverhaal, al dan niet toegelicht door de fotograaf.

Anish Giri zei het zó terloops bij zijn recente optreden in DWDD dat het u waarschijnlijk niet is opgevallen: dat hij het schaakbord thuis niet meer op tafel zet. En hij maakte met een subtiel handgebaar duidelijk dat het gebruik van bord en stukken

voor schaaktraining ouderwets is, althans zo interpreteerde ik het. Hij zal het praktisch gebruik van het materiaal in gedachten gehad hebben gehad, vermoed ik. Als je acht uur per dag besteedt aan studie, wil je natuurlijk zo min mogelijk tijd verliezen aan het opstel-

len en verplaatsen van de stukken. Ik verbeeld me dat het voor ons amateurs anders is. *Wij* willen de stukken door onze handen voelen gaan en nemen graag de tijd om de schoonheid van stellingen van alle kanten bekijken. Toch? ■

Gratis schaaklessen van hoog niveau

Angelo Spiler

Sinds enige tijd volg ik met veel plezier het YouTube-kanaal van 'Chess Club and Scholastic Center of Saint Louis', dat ik bij deze wil delen met de Caissaleden die er nog niet van gehoord hebben. Er gaat natuurlijk niets boven persoonlijke schaaklessen van trainers als Jop Delamarre of Yochanan Afek, maar voor wie het minder breed heeft of op eigen houtje bij wil leren, is dit kanaal een bron van bijzonder hoogwaardig lesmateriaal.

De 'Chess Club and Scholastic Center of Saint Louis' (saint-louischessclub.org) heeft een YouTube-kanaal (youtube.com/user/STLChessClub) om van te smullen. In talloze video's komen niet alleen openingen, midden- en eindspelen, maar ook valstrikken, schaakstudies, partijanalyses en matcombinaties aan bod. En er is voor elk wat wils: veel video's zijn gericht op de jeugd, maar ook alle volwassenen (van ELO 1000 - 2200) zullen veel video's van hun gading kunnen vinden. Ik durf te stellen dat de kwaliteit van het gros van deze video's vergelijkbaar is met de kwaliteit van de DVD's die ChessBase op de markt brengt. Of deze in ieder geval dicht benadert.

❖ Fan van Seirawan, Akobian of Friedman?

Iedereen die wel eens een schaaktoernooi live op internet heeft gevolgd, weet hoe fijnbesnaard, bescheiden en charmant Seirawan zijn ana-

lyses kan brengen. Maar zelfs als zijn stijl niet bevalt, heb je op dit kanaal volop keus om je eigen favoriete schaakleraar te vinden. GM's als Akobian, Alejandro Ramirez, Ben Finegold en Eric Hansen geven bij elkaar meer dan 200 video's ten beste. Persoonlijk ben ik gecharmeerd van FM Aviv Friedman, de ietwat streng ogende maestro, die genoeg complimenten uitdeelt aan zijn leerlingen in de zaal, maar van wie je toch vermoedt dat hij hen in gedachten voor grote domkoppen houdt. Zijn uitleg is subliem en van zijn strenge blik moet je houden (I do).

❖ Hoe maak je het best uit al die video's een keuze?

Op de homepage van dit YouTube-kanaal staan in principe de laatste uploads, maar die zijn niet gecategoriseerd. Om enige ordening te zien in het totale aanbod, klik je op 'Afspeellijsten'. Zo zijn er afspeellijsten als 'Level: Kids beginner', 'Level: Intermediate' en

'Level: Advanced', maar ook per GM zoals 'Lectures with FM Aviv Friedman' of per toernooi zoals 'Grand Chess Tour, Norway Chess 2015'. Vergeet overigens niet onderaan op de knop 'Meer laden' te klikken, want anders mis je een heleboel afspeellijsten die ook de moeite waard zijn. Als je tot slot een interessante afspeellijst ziet, klik je hierop waarna je alle video's van deze lijst op een rij ziet. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er ook een aantal video's zijn die van mindere kwaliteit zijn. Het betreft dan een of twee topspelers die van didactiek weinig kaas hebben gegeten of een beetje melig overkomen. Maar zoals ik al zei... zoek je eigen schaakgoeroe!

❖ Doelstelling van CCSCSL

CCSCSL wil een keur aan topspelers uit de VS aan zich binden in de rol van 'Resident Grandmaster'. Deze spelers geven iedere week een les aan de clubleden die wordt gefilmd en op YouTube geplaatst. Zoals te lezen valt op hun website doen ze dit met het nobele doel 'het schaakspel toegankelijker en plezieriger te maken'. Dat lukt vrij aardig want het kanaal heeft al meer dan 57.000 leden en meer dan 12,5 miljoen weergaven. Hoe dit wekelijks feest wordt gefinancierd, kan ik niet zeggen, maar wel dat ze in hun opzet met slag en wimpel slagen. ■

What happens in Grunn, stays in Grunn

Debby Nieberg

Bij de voorpret over onze deelname aan het jaarlijkse schaakfestivaltoernooi in Groningen besloten wij – Arno Bezemer, Juan de Roda Husman, Alje Hovenga, Abe Willemsma, Barry Brink en ondergetekende – om bovenstaande titel te verheffen tot het motto van ons verblijf in het hoge noorden. Best lastig als je intussen ook al hebt toegezegd om er in CaissaNieuws verslag van te doen.

Belofte maakt echter schuld en ik wil natuurlijk niemand tekort doen. Daarom zal de lezer dezes het hier helaas moeten doen zonder verhalen over dubieuze Groningse kerstverlichting, mijn nacht in het ketelhok, jolige busritjes, een binnenbandenauto-maat, een blauwe mevrouw en zelfverklaarde heiden in de buurtkroeg, een verdwaalde

pizzakoerier, broedermoord onder Caissanen, een foute gouden bril of onze bonte avond. Maar niet getreurd, er is nog genoeg om wél over te vertellen, zoals het toernooi zelf en de partijen die we daar hebben gespeeld. Abe, Arno en Barry namen vanaf 21 december deel aan het open toernooi dat negen ronden besloeg; Alje, Juan en ik speelden in het compact-

Barry Brink, 2e van rechts, scoort in Groningen

toernooi van vijf ronden dat op tweede kerstdag van start ging. De speelzaal was de sporthal van het universitaire sportcomplex in Groningen-Noord. Daar namen wij elke middag rond één uur plaats aan onze tafeltjes, die keurig van naambordjes waren voorzien. De eerste vijf tot tien minuten aan die tafeltjes waren altijd even een kwestie van domweg uitzitten, omdat de arbiters dan de ronde van die dag openden met een stroom volstrekt onverstaanbaar gemurmelt in een microfoon. Ik heb werkelijk geen idee welke al dan niet zinnige informatie wij die dagen allemaal hebben gemist, maar zodra de arbiter zweeg en wij iedereen om ons heen handen zagen schudden, volgden we simpelweg hun voorbeeld en wisten we dat het tijd was voor de eerste zet. Hieronder, in chronologische

volgorde, een greep uit de partijen die wij in Groningen hebben gespeeld. Het commentaar bij de partijen is telkens van de speler zelf.

Debby

We beginnen de reeks met mijn partij uit de tweede ronde van het compact-toernooi. Ik was ingedeeld in de C-groep. Dat betekende dat ik het op moest nemen tegen tegenstanders met gemiddeld 150 ratingpunten meer. Best zwaar. In de eerste ronde was ik met veel mazzel weggekomen met remise, maar je kunt natuurlijk niet altijd uitgaan van coulante tegenstanders en bovendien was ik met een zekere ambitie dat toernooi in gegaan. Ik moest er dus gewoon tegenaan! Juan, mijn 'personal coach', was op tweede kerstdag nog in Amsterdam gebleven en had

in de eerste ronde een bye genomen. Hij was dus nog niet gearriveerd en zou zich pas vlak voor de tweede ronde in de toernooizaal bij ons voegen. Gelukkig hebben mijn andere *roomies*, Arno, Alje, Abe en Barry, zich 's ochtends aan de ontbijttafel over mij ontfermd en mij met veel verve voorbereid op mijn tweede toernooipartij. Daarbij hebben ze me ook een aantal 'missies' meegegeven voor tijdens de partij. Zo kreeg ik het advies om Lb2 te spelen, opdat ik Pb1 via d2 en c4 kunnen omspelen naar e3 en werd mij duidelijk gemaakt dat een paard op f5 meestal wel erg prettig staat. Die gedachten heb ik tijdens de partij in mijn achterhoofd gehouden. Het paard van b1 is onderweg naar e3 weliswaar gesneuveld, maar de rest is toch aardig gelukt.

Debby Nieberg – Paul van Velthoven
Schaakfestival Groningen, Compact C, 27-12-2015

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6 4.Lxc6 dxc6 5.d3 Lc5 6.Pbd2 De7 7.b3 Pf6 8.Lb2

Ziezo, de looper staat op b2 en de opening die we 's ochtends hadden voorbereid, staat voor mij precies op het bord zoals was gepland, mede dankzij zwart die telkens vrijwel exact de voorspelde zetten deed. Daardoor heb ik de eerste acht zetten nagenoeg a tempo op het bord kunnen zetten en had ik op dit punt nog maar één minuutje bedenktijd gebruikt. Mijn tegenstander was intussen al een halfuur verder, ook omdat hij na bijna elke zet de zaal uit liep.

Vanaf nu verliep de partij niet meer volgens de voorbereiding en was ik geheel op mezelf aangewezen. Maar ach... tijd zat.

8...Pg4

Dekt nogmaals e5 en kijkt dreigend naar f2. Kort rokeren was toen min of meer gedwongen.

9.0-0 Ld7 10.h3 h5

Het paard laat zich niet wegjagen en hxg4 leek mij geen goed plan. Daarom heb ik het maar zo laten staan.

Bijkomend voordeel is dat zwart nu constant dat paard in de gaten moet blijven houden.

11.De2 0-0-0 12.Pc4

Mijn paard is op weg naar e3, maar het moment daarvoor is nog niet gekomen. Intussen kijkt hij wel verlangend naar e5.

12...f6 13.Tad1 g5 14.d4 exd4 15.Pxd4 Pe5 16.Pf5

Weer een deel van de missie dat ik kan afvinken: paard op f5! Helaas heeft dat feest niet lang mogen duren.

16...Lxf5 17.exf5 Tde8 18.Pxe5 fxe5 19.Tfe1

Even wat meer druk op e5 zetten.

19...Ld6 20.De4 g4 21.Td3

Slaan op g4 zie ik nog steeds niet zitten. De toren schiet te hulp.

21...Dg5 22.Lc1 Dg7 23.Tg3 Thg8 24.Kf1 Tef8 25.f3 Df7

Volgens de engine had het hier mis kunnen gaan: 25...Le7 26.hxg4 Lh4. Gelukkig heeft ook zwart dit totaal over het hoofd gezien.

26.hxg4 Dd5 27.g5 Df7

Zwart weet het blijkbaar allemaal niet meer.

28.f6 De6 29.f4 h4 30.Th3 Dg4 31.fxe5 Dxe4 32.Txe4 Lc5 33.Thxh4 Txe5 34.Lxg5

Tja, na deze zet besluit zwart dat het welletjes is geweest en gooit de handdoek in de ring. 1-0

■ Abe

Mij werd gevraagd of ik nog een leuke partij uit Groningen had. Dat is deze partij geworden, mijn enige overwinning. Op dat moment ben ik, na een goed begin, teruggevallen naar de staartborden en met een matige prestatie bezig. Ik sta op 50%: drie nederlagen en drie remises. Mijn tegenstander is, met

anderhalf uit zes, ongetwijfeld ook met een matig toernooi bezig.

Abe Willemsma – Jaap Vogel *Schaakfestival Groningen, Open A, 28-12-2015*

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Pd2 Pf6 4.e5 Pfd7 5.Ld3 c5 6.c3 Pc6 7.Pgf3 Db6!?

De heer Vogel houdt zich niet aan mijn voorbereiding.

8.0-0 cxd4 9.c4?!

Na een denkpauze leek dit me wel een spannende zet. In de voorbereiding was opgevallen dat hij van gesloten stellingen houdt. Ik daarentegen wil openheid. 9.cxd4 is hier normaal.

9...Pdx5 10.cxd5 Pxf3+?

Nu krijgt wit wat hij wil. Het was beter geweest om de loper te slaan, waarna zwart beter staat. 10...Pxd3! 11.dxc6 (11.Pc4? Dc5 12.Dxd3 Dxd5) 11...Pb4 12.cxb7 Lxb7 13.Pc4 Db5

11.Pxf3 exd5 12.Te1+

Hier was ik wel optimistisch over de stelling.

12...Le6?

12...Le7 is de beste verdediging, waarna de engines meteen naar de 0.00 gaan, vanwege zetherhaling.

13.Pg5

Nu heeft wit een vervelend initiatief.

13...Le7?

13...0-0-0 14.Pxe6 fxe6 15. Txe6 Ld6 (15...Kb8 16.Lf4+ Ka8±) 16.Lg5 Td7 17.Dg4 Dc7 18.Tae1+-; 13...Pd8 14.Pxe6 fxe6 (14...Pxe6?! 15.Da4++-) 15.Dh5+ Kd7 16.Dg4 g6 17.Te5 Dc6 18.Lg5 Tc8 19.Lf6 Tg8 20.Lxd8 Txd8 21.Lb5 Dxb5 22.Dxe6+ Kc7 23.Dxg8± d3 24.Dxh7+ Kb8 25.Td1 Dxb2 26.Dh4 Kc8 27.Te3

14.Pxe6 fxe6

Hier begreep ik dat wit beter moet staan, maar ik zat wel te worstelen met de partijvoorzetting. Achteraf zou je toch zeggen: waarom pak je niet gewoon met de toren de pion op e6? Lekker actief!

15.Dh5+

15.Txe6! 0-0-0 16.Lf4 met een stevig initiatief voor wit. b2-b4 is aantrekkelijk. Dg4 ziet er zeer dreigend uit.

15...g6

Ik hoopte op een koningsjacht die begint met 15...Kd7 16.Txe6 Kxe6? 17.Df5+ Kd6 18.Lf4+ Kc5 19.Tc1+

16.Lxg6+ Kd7 17.Lf7?!

Terug is misschien beter, door bijvoorbeeld Ld3 te spelen, maar dit hoorde bij het miniplan waar ik mee bezig was.

17...Pd8 18.Txe6 Pxe6 19.Dxd5+

Wit heeft de aanval niet optimaal uitgevoerd en zwart krijgt hier nog een goede kans om zich los te wurmen, maar die kans benut hij niet.

19...Dd6?!

19...Kc7! 20.Lxe6 Tad8 21.De4

20.Lxe6+ Kd8?

De koning moet naar c7, zodat de torens verbonden zijn en de koning een veiliger heenkomen kan zoeken op de damevleugel. Nu blijft hij in het midden.

21.De4 Tf8 22.Ld2 Tf6

23.Te1

Het beste wat zwart hier kan doen, is de kwaliteit terug offeren, maar wit heeft dan wel een zeer prettig eindspel

23...h6 24.f4 Ke8 25.f5 Td8 26.Dg4

Tijd voor de slotaanval.

26...Tc8 en meteen ook opgegeven. 1-0

Alje

Alje Hovenga – Pieter Verhoef
Schaakfestival Groningen, Compact A, 29-12-2015

We komen erin bij zet 34. Het was een slappe Trompowsky waarbij tot nu nog niet veel is gebeurd. De stelling is ongeveer gelijk. Het is lastig voor wit om gebruik te maken van de 'extra' pion op d4.

35.Kd3?

De koning moet gewoon op de koningsvleugel blijven.

35...Tde7

Probleem is nu dat zwart gevaarlijk over de e-lijn binnenkomt.

36.Tcc2 Te3+ 37.Kc4 Le7 38.d5??

Nu is het helemaal verloren. Zwart kan eenvoudig materiaal winnen. Ik meende echter een truc te zien met een onduidelijke stelling. De truc rammelde aan alle kanten, maar wonder boven wonder kwam de beoogde stelling toch op het bord. Wit had zich misschien nog kunnen redden met 38.Td3.

38...Lb4

38...Tc8+! 39.Kd4 Lc5+ 40.Txc5 Te4+ en zwart wint een kwal.

39.Pd4 Tc8+ 40.Pc6

Dit was de bedoeling. Als het niet de enige legale zet was geweest, had hij een uitroep-teken verdiend. Zwart gaat een toren winnen tegen twee gevaarlijke vrijpionnen.

40...Lxd2 41.Txd2

Deze stelling had ik voor ogen met de truc. Voor mij te moeilijk om te beoordelen.

De engine vindt zwart nog wel wat beter staan.

41...Ta3?

Zwart gaat achter de verkeerde pion aan. Het was beter geweest om op g3 te slaan om de pionnenmeerderheid een keer in beweging te krijgen.

42.Kc5

Intussen is het allemaal niet meer zo duidelijk.

42...bxc6 43.dxc6 Txa4?

Opnieuw was het beter geweest om op g3 te slaan.

44.b6 Ta3 45.Tc2 Txc3?

Zwart slaat eindelijk op g3, maar nu is het niet goed. Nu moet zwart beide torens geven voor de pionnen. 45...Tb3 en daarna met de a-pion gaan lopen. 46.c7 a4 47.Kc6 a3 48.Kb7 en het staat gelijk volgens de engine.

46.b7 Txc6+ 47.Kxc6 Tb3**48.Kc7 g5 49.b8D Txb8****50.Kxb8 gxf4 51.Kc7 Kf6****52.Kd6 Kg5 53.Ke5 f3****54.Kd4 Kf4 55.Kd3 Kg3**

Wit heeft het niet helemaal optimaal gespeeld, maar blijft wel gewoon gewonnen staan.

56.Ta2??

Gedachteloos en a tempo gespeeld. Een gewonnen stelling

wordt vakkundig omgezet in een verloren stelling. Ineens kan wit de f-pion niet meer stoppen. 56.Tc4! Ook Tc5 was winnend. Wit kan de pionnen tegenhouden door op enig moment de toren op de f-lijn te zetten, bijvoorbeeld: 56...f4 (56...f2 57.Ke2 Kg2 58.Tf4) 57.Kd2 f2 58.Ke2 Kg2 59.Txf4.

56...f2 57.Ta1 Kg2 58.Ke2 f4!

En opgegeven. De volgende zet van zwart is f3, waardoor de koning de dekking van f1 moet opgeven. 0-1

Arno**Ruud van Meegen – Arno Bezemer**

Schaakfestival Groningen, Open A, 29-12-2015

Dit is de stelling na zet 23:

24.Lc6

Zwart heeft twee zetten terug een pion gewonnen, maar helaas wint wit deze weer terug, want de a-pion gedekt houden kan niet: 24.Ta7 25.Tb3 Dc5 26.Tc5 en de zwarte dame kan nergens naartoe.

24...Tab8

Hier zat ik lui op Txa5 te wachten en begreep niet waar wit nu over na zat te denken.

Toen ik dat na een paar minuten doorkreeg, was het te laat. Mijn dame staat nu ook ingesloten.

25.c3

En ja hoor! Hier dacht ik een tijdje na over van alles en nog wat. Over stoppen met schaken bijvoorbeeld, of over ander werk zoeken.

25...Db1

Misschien was ik in slaap gestust, omdat deze zet mogelijk was. Maar toen ik hem uitvoerde, was de waarheid tot me doorgedrongen: ik sta totaal verloren.

26.h3

Zwart moet de dame weghalen en raakt dus een paard kwijt. Niemand had het raar gevonden als ik hier had opgegeven.

26...De4 27.Dxe4 fxe4

28.hxg4 Tf4

Met het schaamrood op de kaken speel ik nog even door. Misschien komt er een tegenkansje op f2.

29.Ld7 Ld8

Hier dacht ik nog: als wit op d6 slaat, speel ik Lb6. Mijn eigen trucje had ik dus nog niet gezien.

30.g3

Wit jaagt eerst de toren weg om daarna met Pd6xe4 pion f2 te dekken.

30...Tf3

Pas na het uitvoeren van deze zet zie ik het trucje. Zal wit het ook zien?

31.Pxd6?

Nee dus.

31...Le7

Zwart wint een kwaliteit en een pion terug en houdt een onduidelijke stelling over.

32.Pc4 Lxa3 33.Pxa3 Tb2?!

Ter illustratie van de gekeerde kansen voerde ik deze slechte zet a tempo uit.

34.Pc4

34.Tf1 e3 was het plan.

34...Tbx f2 35.Le6+ Kg7

36.Pd2

36.Pxe5 ligt wel zo voor de hand, waarna wit toch wel erg goed staat.

36...Tf8 37.Pxe4 Te2

En in deze spannende stelling hebben beide partijen nog een

keer gewonnen en verloren gestaan. Het werd uiteindelijk remise. 1/2-1/2

Barry

Tot hier is het toernooi verlopen zoals mijn gezondheid: kwakkelend. Als ik nog wat wilde, moest er vandaag gewonnen worden.

Casper Schoppen –

Barry Brink

Schaakfestival Groningen,
Open A, 29-12-2015

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 Lb4+
Bogo-Indisch. Een beetje trage opening waar het vaak lang duurt voordat zwart wat actiefs kan doen. De variant die ik kies, is daar een uitzondering op. Uiteraard komt dat dan wel weer met de prijs dat het gevaarlijker voor me is.

4.Pbd2 0-0 5.a3 Le7

Zwart geeft wit het centrum om dit later aan te kunnen vallen.

6.e4 d5 7.e5 Pfd7 8.Ld3 c5 9.h4

Dit is de nieuwste rage in deze variant. Vroeger werd vaker gewoon gerokeerd. Als je nu niet weet wat je moet doen met zwart, heb je een probleem. 9.cxd5 exd5 10.0-0 Pc6 11.Te1

9...h6 10.Lb1 cxd4 11.cxd5 exd5 12.Pb3?

Deze opstelling met Pb3 en Lf4 is goed voor wit, maar hij vergeet om met Dc2 nog een verzwakking uit te lokken. Nu kan zwart na Te8 veld h7 met Pf8 verdedigen. 12.Dc2 f5 13.Pb3 Pc6 14.Lf4

12...Pc6?

Geeft wit de kans om alsnog Dc2 te spelen. 12...Te8

13.Lf4? Te8

Zwart gaat een pion winnen en de compensatie ervoor is magertjes.

14.0-0

14.Dd3 Pf8

14...Lxh4 15.Dd3 Pf8

16.Pbxh4 Lg4

Le7 is de natuurlijke zet, maar met die zwarte loper op het bord vond ik het wat lastig al mijn stukken goed neer te zetten zonder dat ze elkaar in de weg stonden. Ik vond het dus niet erg als wit hem nou zou ruilen, al ging dat ten koste van het loperpaar.

17.Pxh4 Dxh4 18.Lg3 Dh5

19.f4 Tad8

Om mijn d-pion nog wat meer punch te geven en het is altijd prettig om je laatste inactieve stuk te ontwikkelen.

20.Lc2 g6?!

Heel logische zet, maar die heeft wel één nadeel: mijn dame begint zich erg ongemakkelijk te voelen. Veel beter was het om met Pxd4 de d-pion op te laten stomen, wat ook de bedoeling was van de laatste zet Ta-d8. Nu weet ik normaal gesproken één minuut na de partij al niet meer waar ik tijdens de partij over heb nagedacht en deze partij is toch alweer een tijdje geleden gespeeld, dus wat ik nu allemaal gezien heb, weet ik niet meer helemaal, maar in elk geval lang niet alles. Kf2 gevolgd door Th1 met damewinst hangt nu steeds in de lucht. Feit is wel dat het nooit werkt voor wit.

Stellingsgelukje zullen we maar zeggen. 20...Pxd4

21.Dxd4 Pe6 22.Dxa7 d4

23.f5 Pg5

21.Tae1

21.Kf2 Pxd4 22.Dxd4 Pe6 23.Dxa7 Tc8 24.Tac1 (24.Ld3 Pc5) 24...Tc4 Dit ziet er nog steeds heel goed uit voor zwart, want Th1 werkt niet vanwege Txc2+

21...Pxd4 22.Dxd4 b6

23.Kf2?

Wil proberen de dame te vangen, maar dat werkt niet. 23.Dd2 Pe6 24.b4! Om het paard van c5 af te houden. Nu wordt Kf2 gevolgd door Th1. Weer een acute dreiging. Waarschijnlijk moet zwart nu remise nemen. 24...Lf5 25.Ld1 Lg4 26.Lc2 (26.La4? Te7 27.Kf2 Tc8 28.Th1 Df5) 26...Lf5

23...Pe6 24.Dd2

24.Db4 a5 25.Dd2 (25.Dxb6? Tb8) 25...Pc5 26.Th1 Pe4+ 27.Lxe4 dxe4

24...Pc5 25.Th1 Pe4+

26.Lxe4 dxe4 27.De3 Df5

Zo is zwart net ontsnapt aan dameverlies en staat door de slechte positie van de witte koning vrijwel gewonnen.

28.Txh6 Td3

Ik moet hier nog steeds erg oppassen. Zo is Txe5 hier niet zo goed vanwege Dc3. Alles is dan weer mogelijk. Ook Lh4-f6 is iets om rekening

mee te houden. 28...Lh5
29.Lh4

29.Dxe4 Dxe4 30.Txe4 Lh5?

Hier geef ik wit nog de kans om te ontsnappen. Dit was helemaal niet nodig en ik had meteen Tc8 moeten doen. 30...Tc8 31.e6 Tc2+ 32.Kf1 Lxe6

31.f5 Tc8 32.Lf4?

32.e6! Kg7 (32...Tc2+?
33.Kf1±) 33.exf7! Ik heb me er niet heel erg in verdiept, maar het ziet eruit als een bende. 33...Kxh6? 34.Te8+

32...Tc2+ 33.Kg1 Td1+ 34.Kh2 Lf3

Met mat of grote materiaalwinst. 0-1

■ Juan

**Juan de Roda Husman –
Floris van Assendelft**
*Schaakfestival Groningen,
Compact A, 30-12-2015*

1.d4 e6

Mijn tegenstander heeft een gevarieerd openingsrepertoire, maar speelde de laatste tijd vaak de Wolga. Arno gaf me een stoomcursus anti-Wolga. Helaas was ik na 1...e6 uit mijn voorbereiding.

2.c4 b6 3.Pf3 Lb7 4.g3 Lb4+ 5.Ld2 Lxf3

6.exf3 Lxd2+ 7.Dxd2 Df6
Zwart ramde zijn zetten er a tempo uit. Ik vreesde in een openingsvalletje getuind te zijn. Zou ik f3 of d4 kwijtra-ken? Na enige tijd in de denktank begon ik meer vertrouwen in mijn stelling te krijgen.

8.Lg2 Pc6 9.d5 De5+?

Zwart zei na afloop dat hij 10.Kf1 vergeten was. Hij raakt op deze manier een aantal tempi kwijt.

10.Kf1 exd5 11.cxd5 Pa5 12.Pa3!

Zet het paard na b4 en Tc1 buitenspel.

12...0-0-0 13.Tc1 Kb8 14.b4 Pb7 15.Pc4

Mijn plan was f4-Pe5-Dc2/c3 om c7 onder druk te zet-

ten. Uiteraard kan zwart d6 spelen, maar dit verzwakt c6. Ook begint de positie van het paard op b7 op dierenmishandeling te lijken.

15...Df6 16.f4 d6 17.Pe3 Ph6 18.Lh3

Ook het andere zwarte paard heeft weinig perspectief.

18...g5 19.fxg5 Dxc5 20.Dc2 f5

Zwart heeft geen zin in een passieve verdediging na 20...De7 en hoopt wit zo in de war te brengen.

21.Lxf5 Thf8 22.Dxc7+ Ka8 23.Lc8 Pc5

Ik had uitgerekend dat zwart na 23... Txf2+ 24.Kxf2 Pg4+ 25.Pxg4 Dd2+ 26.Kg1 Dd4+ 27.Pf2 geen eeuwig schaak heeft.

Juan, 2^e van rechts, pakt ook zijn prijs mee

24.Dc6+

Om op d6 met schaak te kunnen slaan.

24...Kb8 25.Txc5?!

Nauwkeuriger was: 25.bxc5. Na de partijvoortzetting had zwart met 25...De7 hardnekkiger verzet kunnen bieden, al heeft wit een gewonnen eindspel na 26.Le6 dxc5 27.bxc5 Dxc5 28.Dxc5 bxc5 29.Kg2

25...Txc8 26.Dxd6+ Ka8

**27.Txc8+ Txc8 28.Kg2 Pf5
29.Pxf5 Dxf5 30.De6 Dxe6
31.dxe6 1-0**

Pruttelend

Tot zover onze wederwaardigheden op de schaakborden. Als we de balans van het hele toernooi opmaken, dan zijn er van ons gezelschap vier ergens roemloos in de middenmoot geëindigd en hebben alleen Juan (4 uit 5) en Barry (6,5 uit 9) bovengemiddeld gepresteerd, zodat ze ook nog eens in de prijzen vielen. Zij hebben op de laatste toernooidag dan ook geduldig de prijsuitreiking afgewacht om hun moment van hulde te kunnen pakken. De overige vier waren intussen al pruttelend afgedropen via de zijdeur. We hebben tijdens het toernooi verder ook nog een po-

ging gedaan om met vereende krachten de clubprijs, een schaakklok, voor Caissa in de wacht te slepen, maar helaas moesten wij het afleggen tegen een overweldigende meerderheid van Groningse schaakverenigingen.

En?

Onze belevenissen in de toernooizaal zijn overigens niet beperkt gebleven tot de strijd op de borden. Ook op sociaal-anthropologisch vlak zijn wij weer een hele ervaring rijker, want we hebben in die dagen een zeer bonte stoet van nogal aparte figuren aan ons voorbij zien trekken. Wat bijvoorbeeld te denken van een tegenstander die na elke tegenzet hoofdschuddend begint te zuchten en die, wanneer hij schaak geeft, heel triomfantelijk en luid 'koning!' roept? Of een schaker die door het leven gaat met de bijnaam 'Terror Jaap' (hij schijnt een soort van BN'er te zijn, omdat hij ooit heeft meegedaan met een Big Brother-achtig tv-programma) en die een zodanig gigantische omvang heeft dat hij van de organisatie een extra stevige stoel krijgt? Of een speler die de hele partij lang onophoudelijk aan zijn vrijwel denkbeeldige baardje zit te plukken? Of een schaker (permanent getooid met een heuse manbag) die er mordicus op tegen is dat andere schakers in het gangpad een praatje met elkaar maken en daarom zelf zijn, eveneens schakende, vrouw geheel geluidloos te kennen geeft dat hij honger heeft door in het bewuste gangpad naar haar te gaan staan happen als een vis op het droge? Of een ietwat verwilderd

ogende speler met een zwaar uitpuilende rugzak ('ik ga schaken en neem mee?') die, na afloop van zijn eigen partij, bij de nog spelende borden gaat kijken en daarbij zo ongeveer bij de schakers op schoot gaat zitten? Of een klaarblijkelijk zwaar autistische tegenstander die elk intermenselijk contact mijdt? En wat is dat nou toch eigenlijk met schakers en hun linnen tasjes en sandalen? Alles bij elkaar genomen, verbaast het me in het geheel niet dat schaken en schakers zo'n hardnekkig 'nerdy' imago aankleeft. Het is aan niet-schakers dan ook moeilijk uit te leggen waarom je in de periode rond de feestdagen besluit de boel de boel te laten om vijf dagen lang in Groningen te gaan schaken. Medeschakers snappen dat wel. Mijn niet-schakende vrienden en bekenden hadden echter vaak wat meer tekst en toelichting nodig... tot ik mij liet ontvallen dat ik daar zou gaan bivakkeren met vijf mannen (en wat voor mannen!). Toen kreeg ik steevast als reactie een veelbetekend opgetrokken wenkbrauw met de woorden 'o, oké!' Meteen werden er geen vragen meer gesteld en was hun zegen een feit. Na afloop, toen ik terug was in Amsterdam, is mij door die niet-schakers vervolgens veelvuldig dezelfde vraag gesteld, telkens weer inclusief insinuerende wenkbrauw: 'En? Is er nog wat gebeurd...?' Ha! Ja, natuurlijk is er wat gebeurd: we hebben lekker geschaakt en erg veel lol gehad. Maar verder gaat het verhaal niet, want *what happens in Grunn, stays in Grunn.* ■

Een groot aantal Caissanen mengde zich onder de deelnemers en de toeschouwers van het Tatastoernooi 2016. Het was als immer een groot feest. Drie Caissanen brengen verslag uit. De eerste een 'novice' die brutaal de halve schaakwereld in bezit nam. De tweede, na lange tijd terug op het toneel, over een helende tienkamp. De derde is Enrico Vroombout, gewoon altijd goed voor een mooi Tataverhaal.

Tata voor beginners

Willem Grünbauer

We zaten al een kwartier op de lange houten bankjes; tegenover ons, aan de andere kant van de lange tafel, waren

nog twee plaatsen vrij. Verder leken vrijwel alle plaatsen bezet; misschien achteraan aan de zijkant nog, maar dat kon ik niet zien. Net voordat de

maaltijd zou beginnen, kwam nog een man met zijn zoon aangelopen. Zij monsterden de ruimte en liepen vervolgens naar de twee lege plek-

ken tegenover ons. Voordat ze plaatsnamen schudden ze de hand van de mensen naast en tegenover hen en toen ze goed en wel zaten vroeg ik gekshekend, met de linkerhand aan mijn oor zodat het leek alsof ik het de eerste keer vanwege het geroezemoes niet had verstaan, 'What is your name?'

▣ **Namen**

De voorgaande twee weken had ik volop met het Tata-toernooi meegeleefd. Ik deed zelf in een dagvierkamp mee, waar ik met drie remises genoeg moest nemen; gevolg overigens van te bang en defensief spel, maar dat terzijde. Nooit eerder verdiepte ik mij in de personen die de schaaksport domineren. Natuurlijk, ik had wel eens van Jan Timman gehoord, van de Hansen Böhm, Bouwmeester en Ree en van ene Donner; de laatste omdat ik ooit, jaren geleden, op een jeugdkamp had kennis gemaakt met de gezusters Godeke en Mieke Donner, die beweerden familie van hem te zijn. Twee meisjes, dames bijna, van grote lengte die ik desondanks nimmer meer terugzag. Ik kende vaag nog wat Russische namen, maar voor het overige wist ik weinig en daarbij, ik bezocht nog nooit een toernooi totdat ik vorig jaar bij toeval in Wijk aan Zee belandde, een dorpje dat ik voordien afdeed als een oninteressante badplaats zonder

Jorden van Foreest speelt tegen een door Van Wely, Giri en Caruana geflankeerd Tatakopstuk

boulevard. Dat veranderde plotsklaps toen ik de mij volstrekt onbekende Anne Haast van Jan Timman zag winnen. Vanaf dat moment had de badplaats mij stevig in de greep.

▣ **Ongelijke strijd**

Mijn echtgenote en ik hadden voor deze editie van het toernooi onze intrek genomen in een hotel in het dorp. Ik volgde de resultaten van de Grote Meesters, ontdekte welke naam er nu bij wie hoorde en deed verwoede pogingen enkele gespeelde partijen te snappen door ze na te spelen en op zoek te gaan naar analyses van derden. Tijdens het ontbijt had ik waargenomen dat enkele kopstukken in ons hotel sliepen. Nadat wij na mijn eerste remise en na het avondeten elders in de steeds

interessanter wordende badplaats terugkeerden in onze herberg, bleek dat in één van de zalen, een beetje verscholen achterin het betonnen gebouw, geschaakt werd. Het bleek een groot deel van de TATA-top te zijn; managers en wellicht nog anderen, die het opnamen tegen een zestienjarige krullenbol die luissterde naar de naam Jorden van Foreest. Terwijl de TATALieden werden bijgestaan door een niet onaanzienlijk aantal grootmeesters wist Jorden ondanks deze bijstand alle partijen te winnen. Na de ongelijke strijd werd Jorden loffelijk toegesproken door de directievoorzitter van TATA-steel, Theo Henrar. Ergo, we waren bij toeval getuige geweest van een informele simultaanseance in de categorie 'bijzondere schaakogenblikken'.

▣ Traditionele speech

Na mijn vierkamp vertrokken we. De week daarna voerde mij naar het Franse Sens en het Duitse Hannover. Tussentijds, een dag voor zijn verjaardag, belde ik nog even met ons aller Johan van Hulst om hem voor de komende dag veel goeds toe te wensen. Terloops hadden we het even over het TATA-toernooi, waaraan hij weliswaar niet meedeed, maar waar hij wel bij de sluitingsceremonie aanwezig zou zijn om zijn traditionele speech te houden. 'Kom je dan ook?', vroeg hij, en ja, zo'n mondelinge uitnodiging van de Professor kon ik niet zonder schuldgevoel naast mij neer leggen en ik beloofde dat ik, als het maar enigszins mogelijk was, erbij zou zijn. En zo togen mijn echtgenote en ik op de slotzondag van het negenenzeventig jaar oude toernooi opnieuw naar het vermaarde schaakdorp Wijk aan Zee, de plaats overigens waar een oud-kampioen van Caissa, Willem Hans Eijgenbrood, zoon van de grote Caissaan Willem Eijgenbrood, in 2010 op 63-jarige leeftijd overleed. Wijk aan Zee kreeg steeds meer betekenis. We kwamen rond drie uur aan bij de Moriaan. Diverse partijen waren nog aan de gang. Ik struinde wat rond, mensen met een TATA-batch aanklappend om erachter te komen waar de sluitingsceremonie gehouden zou worden. Al snel kreeg ik door dat de ceremonie elders, in het zogenoemde Dudokhuis te Velsen zou zijn en dat het ook in besloten kring zou plaatsvinden. Welnu, uitgenodigd waren we, maar niet door TATA-

Steel en een verwijzing naar de mondelinge uitnodiging van de Professor bood geen soelaas. Naarmate de tijd verstreek en de sluiting naderbij kwam, begreep ik dat de kans om erbij te zijn met de minuut kleiner werd. Teleurgesteld besloten we om vijf uur onverrichter zake naar huis terug te keren. We knoopten onze jassen dicht en verlieten de blauwe schaakhall. Op dat moment liepen we IM Yochanan Afek tegen het lijf. Ook Yochanan wilde de sluiting graag bijwonen en ook hij had daarvoor geen uitnodiging. Na ampel overleg besloten we weer naar binnen te gaan om een plan te smeden bij een kop koffie. 'Laten we het op Midden-Oostelijke wijze proberen', zei de schaakmeester in zijn gebroken Engels. 'Wacht nog een ogenblik hier en dan gaan we er gewoon heen.' En terwijl hijzelf even naar de perskamer beende om een bijeenkomst bij te wonen met de winnaar van het toernooi keken mijn echtgenote en ik elkaar hoopvol aan.

▣ 'Journalisten'

Een kwartier verliep - hij moest wel terugkomen want ik had beloofd op zijn koffer te passen - maar toen was hij terug. 'Laten we gaan, er is iemand die ons vóór gaat rijden', sprak Yochanan op zijn gebruikelijke, stoïcijnse wijze, 'en ik denk dat we er zonder problemen binnenkomen als we ons voordoen als journalisten.' Hij stelde ons voor aan onze gids, iemand die vertelde al het hele jaar op zoek te zijn geweest naar het door mij gedragen jasje met schaakdessin, en we vertrokken richting

Dudok. In onze auto verzochtte hij met een toefje Joodse humor: 'Nu zitten er twee internationals in één voertuig.'

Bij het statige gebouw aangekomen was er niemand die ons wat vroeg. We liepen zomaar de zaal binnen waar de sluiting zou plaatsvinden; de methode Afek had zonder problemen zijn vruchten afgegooid en aan de andere kant van de zaal ontmoetten wij de Professor en zijn dochter in het gezelschap van zijn onafscheidelijke vriend Jan Nagel, die zelf met een tienkamp had meegedaan.

Alle deelnemers van Challengers- en de Grootmeestergroep waren aanwezig, alsmede een geduchte delegatie van het TATA-concern en zo, samen met onze Johan van Hulst, bevonden we ons in een niet onaanzienlijk gezelschap. De drank vloeide rijkelijk. Ik had korte ontmoetingen met de Tsjech David Navarra, een ietwat teleurgestelde maar toch lachende Fabiano Caruana [hij eindigde op de tweede plaats, red.] en wat Nederlandse toppers: Loek van Wely, Benjamin Bok, Erwin l'Ami; ongedwongen. Niet lang daarna begon de snertmaaltijd, een traditie die zijn oorsprong heeft vlak na de oorlog, toen in Nederland voedsel schaars was.

Foto Alina l'Ami

De organisatie had met iedereen rekening gehouden; er was zelfs vegetarische erwtensoep voor diegenen die geen (varkens)vlees eten! Tijdens de maaltijd werden de prijzen en bekers uitgereikt onder leiding van spreekstalmeester Hans Böhm en zo ongeveer aan het einde, toen de meeste roggebroadjes met spek door de gasten waren opgesmikkeld, kreeg de Professor, net drie dagen honderd-en-vijf, de gelegenheid zijn speech uit te spreken. Weldra schalde zijn alom bekende stem door de zaal. Iedereen luisterde aandachtig terwijl hij de schaaktalenten Jorden van Foreest en zijn Chinese leeftijdgenoot Wei Yi in onberispelijk Engels toesprak. De laatste hoorde de toespraak met zichtbare verbazing aan

Foto Alina l'Ami

Prof. Van Hulst geflankeerd door Wei Yi en Jorden van Foreest

en ik vroeg mij af hoe iemand als hij, uit een totaal andere cultuur als de onze, dit beleefde. Hoe dan ook, niet veel zestienjarigen zullen zijn toegesproken door iemand die 89 jaar ouder is.

Verdienste

Onze Johan wist de lachers nog steeds op zijn hand te krijgen met zijn prachtige

toespraak. Na hem sloot Theo Henrar het TATA-toernooi officieel af. Hij overhandigde de Professor, voor zijn verdienste op het gebied van de bevordering van jong schaaktalent, een uit TATA-staal vervaardigd schaakspel en sprak de wens uit dat hij er volgend jaar weer bij zou zijn. Een wens waar onze Johan zo zijn twijfels over uitte: 'Als dat

Foto Alina l'Ami

Foto Alina l'Ami

niet zo is, is het ook goed'.
Tenslotte wenste Johan alle
aanwezigen gods zegen toe.
'God bless you all.'
Recht voor mij stond de beker

van de toernooiwinnaar. Ik
staarde mijmerend naar de
stalen trofee. Erachter zaten
de man en zijn zoon, die ik
een uurtje geleden een bord

erwtensoeep had opgescheept.
Toen ik hem naar zijn naam
had gevraagd, had hij zonder
enige aarzeling geantwoord:
'Magnus'. ■

HET ONGERIJMDE

WAT IS HET SCHAAKSPEL ANDERS?

*Wat is het schaakspel anders dan tarot
Met 64 kaarten
A4 is makkelijk papier
B2 wierp Laos kapot
Blijven 62 vragen*

*Wat is tarot anders dan een schaakspel
Met 78 velden
Wel, men doet wel
Te mijden haar redeloze raadsels
Als de pest*

*Wat is het schaakspel anders dan tarot
Met 64 kaarten
Het is de rede
Die raadsels oplost
En problemen maakt*

Anne van Omme

Twée toernooien, vier gezichten (2)

Enrico Vroombout

De maand januari staat natuurlijk in het teken van het Tatasteeltoernooi. Zelf speel ik sinds jaar en dag mee met de tienkampen. Steevast wordt ik ingedeeld in groep 2. En soms win ik die groep wel eens. Stiekem had ik ook dit jaar hoop daarop.

Na drie rondes echter leek mijn rol om de toppositie al uitgespeeld te zijn. Ik had toen 1 uit 3. Maar er volgde een geweldige opmars. En na zes rondes stond ik op 3½ punt. Het kon nog! Totdat het volgende gebeurde.

Vroombout, E (2198) – Poncin, P (2105)
Tatasteel 2016 (7)

De partij was een geweldige strijd. Op dit moment was ik over mijn 43ste zet aan het nadenken. Mijn tegenstander heeft zojuist **42...Td6-d7** gespeeld. Een blunder, zoals ik na langdurige rekenwerk ontdekte. Want na 43.Dxc6+ Dxc6 44.Txc6 Txc6 45.Le8 Tcc7 46.Lxd7 Txd7 47.h5 zou ik een winnend toreneindspel bereiken. In mijn vooruitberekening kostte het me best wel wat moeite om

dit toreneindspel goed te beoordelen.

Helaas voor mij deed mijn tegenstander echter wat anders: hij speelde na **43.Dxc6+** de wereldzet **Dxf4+**. Deze tussenzet had ik volledig overzien. Meteen realiseerde ik me dat ik een geweldige blunder had gemaakt en dat ik mijn dame had weggegeven. Na enkele seconden hoofdschudden schreef ik 0–1 op mijn notatieblaadje en schudde mijn tegenstander de handen teken van de overgave. Maar op dat moment realiseerde ik me dat zijn zet illegaal was: **HIJ STOND SCHAAK!** Door al dat lange denken van mij, was ik vergeten dat mijn zet (Dxc6+) met schaak was. Dus ik zei, terwijl we handen schudden, ‘Wacht, je staat zelf schaak!’. ‘Ja, maar jij hebt opgegeven’, was zijn respons. Afijn, in alle consternatie moest er een arbiter bij komen. Er kwamen er zelfs twee. Guust Homs, een betrouwbare arbi-

ter, voerde het woord. Hij verklaarde de partij voor mij verloren, want opgave beëindigt de partij. Kortom, een nul dus in plaats van een punt. Ik was het daar natuurlijk niet mee eens, want daarvoor had mijn tegenstander een onreglementaire zet gedaan. Mijns inziens zou het logisch zijn geweest om de gang van zaken volgtijdelijk af te handelen. Maar goed. Uiteindelijk is op het wedstrijdformulier ½–½ opgeschreven.

■ Het officiële einde

Na afloop was er flink wat gespreksstof met alle aanwezigen over de gang van zaken. De FIDE-reglementen schrijven inderdaad voor dat opgave de partij onmiddellijk beëindigt (artikel 5). Maar er staat ook dat een onreglementaire zet teruggenomen moet worden, zodra deze tijdens de partij wordt ontdekt (artikel 7). De reglementen gaan er vanuit dat elke partij nauwlettend wordt gevolgd door een arbiter en dat deze onmiddellijk ingrijpt zodra zich een onregelmatigheid voordoet. Welnu, het is begrijpelijk dat dit bij zo’n groot toernooi als Tatasteel uiteraard onmogelijk is. Het pleit er extra voor om onregelmatigheden volgtijdelijk af te handelen. Gert Ligterink vroeg zich af wanneer de partij eigenlijk écht is opgegeven. Is dat bij het schudden van de handen? Bij het ondertekenen van het

notatieformulier? Of bij het invullen van het wedstrijdformulier? Of bij het stilzetten van de klok? De reglementen zijn daar niet duidelijk over. Voor mijn gevoel is het bij het schudden van de handen. Ligterink vond dat de onder-tekening van het wedstrijdformulier het officiële einde van de partij betekent. Frans Konings, speler van mijn oude club Stukkenjagers, zei dat als hij zwart zou zijn geweest, de stelling sowieso terug zou hebben gezet en de partij met Dxc6 zou hebben voortgezet. Ik denk dat ik dat ook zou hebben gedaan, als ik in zwarts schoenen had gestaan. Afijn, een bizar voorval. Overigens is ditzelfde ook wel eens voorgekomen tussen twee grootmeesters, zoals in het geweldige boek *The Joys of Chess* [van Christian Hesse, New in Chess, 2011, red.] is beschreven.

Stukoffer

De laatste twee partijen wist ik echter toch nog winnen. De partij uit de slotronde was het leukst. Mijn tegenstander was een sympathieke Duitser, die op dit moment evenveel punten had.

Haselhorst, H (2129) – Vroombout, E (2198)
Tatasteel 2016 (9)

**1.d4 e6 2.Pf3 f5 3.g3 Pf6
4.Lg2 d5 5.0–0 Ld6 6.c4 c6
7.Pbd2 0–0 8.Dc2 Pe4
9.Pe1 Pd7 10.Pdf3 De7
11.Pd3 g5**

Dit verhindert Lf4 en bereidt de koningsaanval voor.

**12.b3 Dg7 13.Lb2 h5
14.Pc5?!**

Dit is een merkwaardige zet. Volgens mij willen de paarden naar e5 toe.

14...Pdf6 15.Pe5 h4

Inmiddels had ik besloten om een stuk te offeren op e4.

16.cxd5 cxd5!

Dit is ook een goede beslissing. De pion op e6 is nodig om de witte pion die straks op e5 verschijnt te blokkeren. De diagonaal a1–h8 mag nooit openkomen, zoals ik in een partij tegen Barry Brink heb geleerd.

17.f3

17...hxg3!!

Hier is het stukoffer.

18.fxe4 gxh2+ 19.Kf2?

Waarschijnlijk had hij het pionnetje aan moeten nemen. Na 19.Kxh2 b6 20.Pcd3 dxe4 21.Dc6 Pg4+ 22.Kg1 Lxe5 23.Pxe5 Pxe5 24.dxe5 Ld7 is het geenszins duidelijk wat de sterkste voortzetting voor de zwarte aanval is. Het sterkste is 19.Kxh2 Lxe5+ 20.dxe5 Pg4+ 21.Kg1 en nu 21...b6! 22.Pd3 Dh6!, waarna zwart wint, bijvoorbeeld na 23.Tf3 Dh2+ 24.Kf1 dxe4. De zet die ik verwachtte was 19.Kh1, waarna ik met dxe4 had willen voortzetten.

**19...Lxe5 20.dxe5 Pg4+
21.Ke1 Pe3**

Eigenlijk verwachtte ik hier de opgave.

**22.Dc3 Pxc2+ 23.Kf2 b6
24.Kxc2 bxc5 25.exf5 d4
26.Dxc5 Lb7+ 27.Kg3 Dh7
28.Dxd4 h1P+ 29.Txh1
Lxh1 30.f6 Tad8 31.Dg4
Dh4+ 32.Dxh4 gxh4+
33.Kxh4 Kf7**

Een aardigheidje tot besluit.

34.Kg3 Th8 35.e3 Tdg8+

En wit gaat mat in vier zetten.
0–1

Dit was natuurlijk een leuke partij om het toernooi mee te beëindigen. Uiteindelijk bleek ik een half puntje te kort te komen voor de eindoverwinning. Die ging nu naar de sterke Jan Baljé uit Groningen. Hij kwam op 6½, ik eindigde op 6 punten. ■

Lustrum: 65 jaar Caissa

Het lustrumfeest ter ere van ons 65-jarig bestaan zal worden gevierd op zaterdag 28 mei, van 14.00 tot 19.00 uur, in het Ignatiusgymnasium. Behalve alle leden zullen ook alle oud-leden worden uitgenodigd. Aan de huidige leden dan ook het verzoek om, voor zover zij bekend zijn met oud-leden, contact met hen te zoeken en hen aan te moedigen bij het feest aanwezig te zijn. Meer details over het programma zullen de komende weken op de website verschijnen. Vanzelfsprekend zullen er in het programma schaakonderdelen zitten en zal er uitgebreid gelegenheid zijn om elkaar onder het genot van een hapje en een drankje nader te spreken.

De lustrumcommissie

Arno Bezemer
Ruud van Caspel
Juan de Roda Husman
Cees Visser

Schaken in Stockholm

Hugo van Hengel

Beste Schaakvrienden,

In november 2015 ben ik met mijn vrouw en twee kinderen geëmigreerd naar Zweden en hebben we een huis gevonden in Segeltorp, een klein dorpje in de buurt van Stockholm. Permanent of tijdelijk, dat weten we eerlijk gezegd zelf ook nog niet, maar in ieder geval heeft mijn vrouw een goede baan gekregen en heb ik zelf ook goede mogelijkheden om in Stockholm aan de bak te komen. Nu we daar inmiddels een poosje zitten en we de koude wintermaanden goed zijn doorgekomen, ben ik uiteraard op zoek gegaan naar een leuke schaakclub.

Stockholm kent een actieve schaakgemeenschap met veel clubs en veel verschillende schaakactiviteiten. Ik heb gekozen voor het *Stockholms Schacksällskap* (SS). Het Stockholms SS is een grote schaakclub met ongeveer 120 leden (ca. 100 senioren) en is de oudste schaakclub van Zweden. De club is opgericht in 1866 en dat betekent dat 2016 het jubileumjaar is waarin het 150-jarig bestaan wordt gevierd. Dat doen ze met een zeer groot en sterk bezet toernooi in mei (De Hasselbacken Open). Overigens claimen ze de op-twee-na oudste schaakclub ter wereld te zijn, na het Zürich Schachgesellschaft (opgericht in 1809) en de Edinburgh Chess Club (opgericht in 1822). Eerlijk gezegd heb

ik daar zo mijn twijfels over, want ik lees bijvoorbeeld in het boek *Amsterdam Schaakstad* (1994, onder redactie van Caissa-lid Rob Bödicker) dat al in 1822 het *Amsterdamsche Schaakgenootschap* werd opgericht. Maar goed, daarvan zou je nog kunnen zeggen dat die club heden ten dage niet meer in dezelfde hoedanigheid bestaat. Maar ook als je het hebt over schaakclubs die ook nu nog bestaan, dan moet ik direct denken aan schaakclub *Messemaker* uit Gouda, opgericht in 1847, en die club zou dan dus ouder zijn dan het Stockholms SS. Niettemin, ik voelde niet de behoefte om bij mijn entree in de club direct heel wijsneuzig te gaan lopen doen, dus we laten het lekker zoals het is.

■ Bloedserieus

Maar hoe is nu de sfeer op de schaakclub? Ik kan wel zeggen, bloedserieus! Er wordt schaak met een hoofdletter S gespeeld, en dat is een serieuze aangelegenheid. Een eerste indicatie hiervan is wel de aanmelding. Bij Caissa zijn er geregeld mensen die komen binnenwaaien, zo van, hallo, ik ben die en die, en kan ik vanavond een potje meespele. Nee, dat is in Zweden uitgesloten. Je dient mee te doen aan een toernooi, meerdere ronden en met aanmelding vooraf. Via internet wordt de indeling bekend gemaakt zodat iedereen zich kan voorbereiden, en op de clubavond wordt de geplande partij gespeeld. Niks geen vrijblijvend gedoe. En als je een keertje niet kunt meespele, dan dien je de partij op een nader te bepalen moment in te halen. Alle resultaten tellen ook mee voor de FIDE-rating. Verder ziet de wedstrijdlerder toe op een ordentelijk verloop van de partijen, en om vals spel door middel van schaaksoftware tegen te gaan, heeft hij (serieus!) een metaaldetector tot zijn beschikking om bij verdenking mensen te kunnen scannen. Een metaaldetector! Moet je je voorstellen! Bij de interne

competitie! Als ik dat bij de ALV van Caissa zou voorstellen, dan vermoed ik dat een bulderend gelach mijn deel zou zijn. Overigens denk ik niet dat er in Zweden meer of minder wordt vals gespeeld dan in Nederland. Daarentegen is het wel zo dat dit in Zweden meer als een serieus probleem wordt gezien, waar dan ook passende maatregelen voor zijn getroffen. Daarnaast wordt er in het speellokaal absoluut geen alcohol geschonken. Koffie, thee, en eventueel water, dat is wat men drinkt op de clubavond. Maar is er dan werkelijk geen ontspannen sfeer te bespeuren? Gelukkig wel. Net als bij Caissa gaat na afloop van de clubavond een groot deel van de leden naar een nabijgelegen café, waar het bord op tafel komt, bier wordt gedronken (met speciale schakerskorting!) en wordt gesneld schaakt, geanalyseerd en gelachen. Dat gaat door tot in de kleine uurtjes.

▣ **Salon**

Het Stockholms SS speelt in een opmerkelijke locatie in Stockholm. We spelen in een heuse schaaksalon, met de niet erg verrassende naam

Oude bekende Hugo van Hengel met zijn kinderen in Zweden

Stockholm Schacksalong. Dat is een permanente en volledig op schaken georiënteerde locatie. De schaaksalon ligt op Södermalm en dat is iets ten zuiden van het oude stads-hart, maar is niettemin een absolute A-locatie. Nu weet ik dat er in Amsterdam wel plannen zijn geweest voor een denksportcentrum, en ik weet ook hoe het Max Euwe-Centrum heeft geworsteld met de locatie, maar het was

altijd geld waar de zaken op stukliepen. Zo'n permanente locatie op een centrale plaats in een grote stad is natuurlijk gigantisch duur, maar ik heb werkelijk geen idee hoe ze dat in Stockholm voor elkaar hebben gekregen. Dat moet toch op een af andere manier geëxploiteerd worden, en met die koffie en thee waar ik eerder over schreef, daar gaan ze het niet mee redden. Enfin, dat is voor mij vooralsnog een raadsel en daar zal ik binnenkort nog eens navraag over doen. Frappant is ook dat er helemaal geen andere denksporters, vooral bridgers, bij aan te pas komen, want dat is vaak nog wel een (deel van een) oplossing voor de exploitatie van het gebouw.

Maar goed, er is dus een permanente locatie voor schaken in Stockholm en ik moet zeggen, met schilderijen, posters, vitrines over schaken, en een inpanidige schaakboekhandel is een goede schaaksfeer gecre-

eerd. Op de foto op de vorige pagina zie je het meest prominente schilderij in de schaaksalon. Het is een gigantisch schilderij van drie bij vier meter en laat een schaakclub zien van veel oude mannen die in een buitengewoon rokerige omgeving hun partijen spelen. Dat is niet typerend voor het Stockholms SS, maar het is wel een sfeerful beeld. Verder hangt de schaaksalon vol met schilderijen, foto's en tekeningen van Tore Rilton, zie de afbeelding hieronder. Tore Rilton (1904-1983) was een Zweedse arts en fervent schaker. Een sterk schaker was hij overigens niet, maar binnen de schaakwereld is hij wel bekend geworden omdat hij een groot deel van zijn omvangrijke vermogen heeft nagelaten aan de Zweedse schaakbond. Deze gebruikt het geld voor de organisatie van het zeer sterke en jaarlijks rond Oud en Nieuw terugkerende schaaktoernooi om de Rilton-cup in Stockholm.

De zweedse mecenas Tore Rilton

In de schaaksalon speelt het Stockholms SS dus de wekelijkse interne competitie en uiteraard ook de externe competitie. De landelijke externe competitie in Zweden is ver-

deeld in Elitserien, vergelijkbaar met de Nederlandse Meesterklasse en daaronder de Superettan. Daar weer onder bestaat de competitie uit vier parallelle divisies die zijn ingedeeld naar regio. Stockholms SS speelt in de noordelijke divisie en heeft op het moment van schrijven goede kans op promotie naar de Superettan. Daarvoor moet wel eerst worden gewonnen in een uitwedstrijd tegen Luleå. Zweden is echter wel het land van de grote afstanden, want Luleå is werkelijk een van de allernoordelijkste steden van Zweden. Het ligt nog net niet binnen de poolcirkel, maar vanuit Stockholm is het 900 kilometer pal naar het noorden. Met Caissa hebben we wel eens verre uitwedstrijden gehad in Groningen, Sas van Gent of Voerendaal, maar Luleå! Negenhonderd kilometer voor één potje, dat is wel extreem! Bij een eventuele winst volgt nog een zenuwachtige play-off met de winnaars van de drie andere divisies om twee plekken in de Superettan. De reisafstanden zullen dan weer minder worden, omdat deze wedstrijden op een centrale plaats in het land worden gespeeld, telkens met drie tegelijk in een lang weekend (vr-za-zo), vergelijkbaar met de Duitse Bundesliga. Helaas kan ik zelf nog niet meedoen in deze wedstrijden omdat in Zweden de eigenaardige regel geldt dat buitenlanders niet tussentijds mogen instappen in een lopende competitie. Vanaf september 2016 ben ik wel speelgerechtigd.

■ IJzersterk idee

Daarnaast kent Stockholm nog een andere externe com-

petitie, en dat is eigenlijk wel een grappige. Het is geen landelijke competitie, maar echt een regionale competitie. Het is in feite een soort massakampen-toernooi. Alle grote clubs in Stockholm hebben een team van 14 personen en deze spelen op doordeweekse dagen een enkelrondige competitie. Er zijn in de hoogste klasse zes teams, dus dat betekent vijf avonden in het seizoen met een team van 14 personen strijden tegen de andere grote clubs van Stockholm. Het is een eenvoudig, maar ijzersterk idee. In Amsterdam heb je natuurlijk de strijd in de SGA-promotieklasse, maar daar doen nooit KNSB-spelers aan mee, omdat die voor de promotieklasse niet speelgerechtigd zijn. Aangezien deze massakampen-competitie geheel is afgescheiden van andere competities, zijn alle spelers toegelaten. Daarnaast worden de wedstrijden op doordeweekse avonden gespeeld waardoor het ook niet conflicteert met de bestaande, landelijke competitie op zaterdag. En juist door het spelen met een team van de 14 sterkste schakers van de club, tegen een team van de beste 14 schakers van een andere club uit de regio, creëer je echt een sfeer van het teamkampioenschap van de stad Stockholm. Vanwege de populariteit van deze competitie zijn in de loop der tijd al weer tweede en derde klassen ontstaan, met logischerwijs een promotie- en degradatieregeling.

Beste schaakvrienden van Caissa, ik volg jullie via de website vanuit Zweden. Ik wens jullie alle goeds! ■

Schaakverslaafd of godsdienstwaaninnig (3)

Jeroen Hoogenboom

Je hoort mensen vaak zeggen dat de dingen in de microkosmos zo wonderlijk zijn, zo heel anders dan bij ons, zo onvoorstelbaar en eigenlijk bijna magisch. Natuurlijk is dit allemaal onzin. Al mijn leven lang vind ik de dingen op ons eigen macroniveau wonderlijk, onvoorstelbaar en volkomen magisch. Ik zou er paf van staan wanneer de dingen op microniveau opeens keurig netjes in het gelid stonden, dat daar alles naar wens geregeld is en voor een normaal mens begrijpelijk zouden zijn. Er is, met andere woorden, geen principieel verschil tussen de micro- en de macrowereld, er is alleen een gradueel verschil, want je kunt wél volhouden dat bij hen alles veel kleiner is dan bij ons.

Dit alles kwam in mijn gedachten toen ik in ons clubhuis samen met David Laan een plaatsje zocht om ons partijtje te spelen. Lekker een potje schaken, noemde Hans Böhm dat destijds op de draadomroep. In het speellokaal waren alle tafels bezet, beneden ook. Ik zei tegen David: ‘We moeten vragen of we bij twee spelers in een nis kunnen aanschuiven.’ Overigens: toen we nog geen vaste benedenzaal hadden, deed iedereen dat, zonder te vragen. Ik keek de nisjes langs en liep toen naar de nobele Jaap van Velzen en zijn tegenstander Paul Elfferich. Want in mijn onnozelheid dacht ik: ‘Die slome Van Velzen zegt toch over overal ja op.’ Mis! Beiden verzetten zich hevig tegen onze komst en zeiden: ‘Ga nou maar bij iemand anders zitten!’ En dit is waar het grote en het kleine elkaar raken, want het was de kleine echo van de grote woorden die we hoorden in Geldermalsen, Spijkenisse en Steenberg. Ga maar bij iemand anders zitten.

Ziezo! Den kop, die is eraf. Niet Jaap z’n kop, hoor, want het is een man om lief te hebben. En bovendien vonden David en ik een toevluchtsoord, of zo u wilt: asiël, of zo ik wilde: een plek onder de zon, bij de edele Roel van Duijn en Theo Bakker. Bij hen schoven wij aan. Natuurlijk dacht ik direct: ‘Ga ik het meemaken? Het wonder, aan deze tafel? Speelt Roel van Duijn

zijn illustere Van Duijn-Gambiet? Naast *mij*? Nee, helaas niet zo, die genade was mij niet gegeven.

En nu erg vrolijk nieuws! Namelijk: Dennis Breuker. Een man die in zijn eentje al vrolijk nieuws is! Laat staan wanneer hij een groep mensen om zich heen verzamelt. Waar ik het nu over heb, stemt niet alleen vrolijk maar ontroert zelfs ook. Dat is: het huidige archief van ons clubblad, CaissaNieuws op Caissa’s website... het resultaat van dit project, van alle inspanningen, is dermate prachtig geworden, dat zelfs ik er eigenlijk geen woorden voor heb. De zoekfunctie die op alle nummers toegepast kan worden, is iets waar je alleen maar van kunt dromen, dat dat nu kán! De combinatie van techniek en hoeveelheid gearchiveerd materiaal is uniek, zeker voor een schaakclubarchief. Iedereen kan nu álle nummers doorzoeken, om te beginnen natuurlijk naar zijn eigen naam: wanneer bent u lid geworden? Wat hebt u in het blad geschreven en waarover ging dat? Wat schreven de anderen? Lang vervlogen namen. Wanneer kwam Caissa eindelijk de KNSB binnen? Wie was Errit Petersma. Eijgenbrood. Wanneer duikt de naam van prof. Van Hulst voor het eerst op? En niet alleen namen: zo veel jaren Amsterdamse schaakgeschiedenis zien op ons neer, zijn nu open. Clubnamen van verenigingen die allang niet meer bestaan. Zoveel

hoofdzonden

ontwikkelingen die plaatsvonden. De komst van de pc en later het internet. Het is echt een feest om door dit archief te bladeren, te grasduinen. Ik ga de namen noemen van iedereen die hieraan meewerkte, in alfabetische volgorde, dus ongeacht hun aandeel in dit enorme project. Sommigen hebben werkelijk veel werk verricht... Dennis in de eerste plaats... ik noem ze nu domweg achter elkaar, zodat ook hún namen in het archief komen, precies de plaats waar zij thuis horen.

Dennis Breuker, Paul van Beukering, Hugo van Hengel, Jeroen Hoogenboom, Koos Miedema, Frans Oranje, Elwin Osterwald, Niek Seelemeijer, Paul Schipper, Angelo Spiler, Marjolein Theunissen, Theo Weijers, Peter van der Werf, Helmer Wieringa, Abe Willemsma, Pim Zonjee.

En hoe staat het met het archief van SV Euwe? Wat dat betreft geldt Jurgen Stigter al geruime tijd als een belofte, hij heeft erg veel materiaal van Euwe in beheer, alsook van oudere fusieclubs van Euwe. Hij hoeft slechts één ding te doen: wel-bewegen in plaats van niet-bewegen.

Intussen moeten we iets heel belangrijks niet vergeten. Dat zijn de muzen. Een volgende keer zal ik over hen schrijven, maar nu vraag ik eerst de aandacht voor juist het tegenovergestelde van hen, hun tegenpool, zoals de Poolster tegenover de Morgenster staat, of de nacht tegenover de dag. Hierbij doel ik nu op twee artikelen die in het vorige CaissaNieuws verschenen, van de

hand van joffer Jeanne Potters en knaap Ruud van Caspel, het was een dol feest om ze te lezen. Maar liefst twee egomaniakken schreven in één nummer!

Het artikel van de overspelige mannenhater Jeanne Potters *lijkt* een interview met haar te zijn, in werkelijkheid knutselde zij dermate lang aan de gehele tekst dat het eigen werk werd. Met andere woorden: zo, op deze manier, toont zij zich aan de wereld en zegt: dit ben ik. Of de wereld daar erg blij mee is, ik weet het niet. Ik nam de proef op de som en liet het stuk lezen aan een vriendin, iemand die geen weet heeft van het schaakleven of van schaakverslaafden. Ze zei: 'Nadat ik dit stukje las, dacht ik: wat is dit erg, zo'n bestaan, iemand die een spoor van vernielingen door haar leven trok.' Hm. Ik dacht hierover na en gedreven door mijn geloof in het goede van de mens, zei ik: 'Maar zij deed toch veel goeds tegen buitenlanders? Denk aan haar liefdadige schijnhuwelijken!' 'Ach, Jeroen,' zei de vriendin, 'hoeveel denk jij dat die mannen haar daarvoor moesten betalen?' 'Jawel,' sprak ik ferm, 'maar dan leren die mannen toch de waarde van het geld kennen?' Ze keek me verbluft aan. Ik ging verder: 'Kijk, juffer Potters heeft twee huizen, zij verhuurt piepkleine kamertjes – zoals in het rijmpje: kamertjes als postzegels zo groot! – en vraagt daarvoor enorme maandbedragen. Flink verdienen aan de woningnood. Nou, zo leren haar huurders dan toch de waarde van het geld kennen?' Maar zij schudde

het droeve hoofd. Ik probeerde nog: 'Maar wanneer een man haat heeft aan vrouwen, zoals Potters zegt, en die man komt inenen Jeanne Potters tegen, nou, daarna *houdt* hij toch juist weer van vrouwen?' En nú zei ze: 'Daar zit iets in. Het ligt er alleen maar aan hoe je dat bedoelt.'

Het artikel van de juridische religiehater Ruud van Caspel *lijkt* een stukje te zijn, maar *is* nu juist een interview met zichzelf. Ze maken het ons niet gemakkelijk, die twee. Voor wie hem niet kent: hij is het mannetje dat tijdens de laatste ledenvergadering over 'vrouwtjes' sprak. In de eerste plaats zou ik tegen hem willen zeggen, in het Swahili: 'Kiburi ni shetani, hakuna matata.' En dan: Van Caspel citeert Gerard Reve, diens opmerking over een brandende poppenwagen. Wie nú nog publiekelijk op Reves schouder wil staan, wil laten zien hoe flink hij is, wie zichzelf aan ons presenteert met een stukje waar de *name-dropping* van afdruipt, als lopend snot uit een zieke neus – 'het meest geschaakt heb ik met Klaas Bruinsma' – wie zó zijn best doet zich uit te drukken in een mengelmoes van prietpraat, koeterwaals en potjeslatijn, die kan niet anders dan binnenkort in een schijnhuwelijk treden

met Jeanne Potters. Twee schijngestalten, één schijnhuwelijk! Maar oef... hun huwelijksnacht... verbeelding, zwijg! Gezien het feit dat Van Caspel inmiddels vijfmaal een *bypass* heeft laten zetten – als een soort inwendige *tattoo*, een ode aan een groots en meeslepend leven – tja, daardoor komt ons na deze liefdesnacht een oud en passend liedje in gedachten: 'Advocaatje leef je nog, ieja deeja.'

Van de zeven hoofdzonden die we kennen, nemen Potters en Van Caspel een groot deel voor hun rekening. Jeanne Potters omarmt de *Gula* (onmatigheid – gulzigheid), de *Ira* (wraak – gramschap) en de *Avaritia* (hebzucht – gierigheid). Ruud van Caspel vertegenwoordigt de *Superbia* (hoogmoed – ijdelheid) en zonder twijfel ook de *Luxuria* (onkuisheid – wellust).

Zélf neig ik, tot verdriet van redacteur Wim Suyderhoud en opmaker Angelo Spiler, hoogstpersoonlijk tot de *Acedia* (gemakzucht – traagheid – luiheid – vadsigheid). Daarom ben ik niet zo goed in deadlines en ook mag ik nu wel eens op dieet. ■

COMBINATIES

De oplossingen van deze combinaties staan op pagina 44

1. Zwart speelt en wint

2. Wit speelt en wint

3. Wit speelt en wint

4. Wit speelt en wint

5. Wit speelt en wint

6. Wit speelt en wint

Hoofdzaak

Oplossingen

Studies

Studie 1

Firdusi 1500

1.Th5 Txb5 2.Ta6+ Ke5
3.Ta5+ 1-0

Studie 2

A.S. Gurvich 1927

1.Pe4 Pd3 2.Df2!! Pxf2
3.Pg3+ Kg1 4.Pg5

En nu afhankelijk van welk zwart paard beweegt:

5.Pf3 mat of 5.Ph3 mat

Studie 3

J.E. Peckover 1962

1.Lf3 Te7

Of 1...Te1 2.a7 Ta1+
(2...Kc7 3.a8P+) 3.Kb6 =

2.Kb6 Kb8

Dreigt 3...Tc7

3.c7+! Txc7 4.Lb7 Pxb7

5.a7+ Ka8 6.Kxc7 =

Studie 4

J.E. Peckover 1957

1.Td3!!

Het probleem is dat wit in een verloren pionneindspel dreigt te komen als hij zijn toren opgeeft voor de f-pion, bijvoorbeeld: 1.Kd2? Kg2 2.Te1 f2 3.Ta1 f1D 4.Txf1 Kxf1 5.Ke3 Ke1 en zwart wint.

1...Kg2 2.Td2+ f2 3.Kd3 Kg1

4.Td1+ f1D+ 5.Ke3!! Kg2

5...Dxd1 pat

6.Txf1 Kxf1 7.Kf3 Ke1

8.Ke3 =

Combinaties

Alle combinaties van in dit nummer hebben een thema gemeen: de tussenzet of zoals de oosterburen zeggen: 'Zwischenzug'. Tussenzetten heb je in verschillende typen: tussenschaak, tussendoor matdreiging, tussendoor extra aanval, tussendoor slaan en tussendoor promotiezet.

Combinatie 1

Singh-Sahu, Kokhikode 1994

1...Lxf3 2.Lxf3 Ld4 Dit is een extra aanval tussendoor. Als zwart standaard 2...Pxf3+ 3.Dxf3 Dxd6 zou spelen, heeft wit een oplossing: 4.c5. Door de extra aanval zijn de problemen van wit te groot. Overigens kan wit na 2...Ld4 niet 3.Dxd4 spelen wegens 3...Pxf3+ met damewinst.

Combinatie 2

Eingorn-Van Wely, Halkidiki 2002

1.Df3 Dxf3 2.Lxc5+ Kg8

3.gxf3 Een onfortuinlijke combinatie tegen onze landgenoot van Wely. Hier zien we het tussenschaak (gecombineerd met het slaan van een stuk). Door 1.Df3 dreigt mat en valt tegelijkertijd de dame. De zwarte dame is overbelast (wordt afgeleid) en moet de looper op c5 ongedekt laten.

Combinatie 3

Miagmarsuren-Bisguier, Tallin 1971

1.Te1 Txe1 Ook 1...Lxd3

2.Txf8 Txe1 3.Kxe1 Lxc2 4.Tf7+ brengt wit de winst.
2.Txf5 Tfe8 3. Te5+

Combinatie 4

Timman-Lobron, Sarajevo 1984

1.Dxd6+ Kxd6 2.Pc4+ Kc7

3.d6+
Weer een tussenschaakje dat Timman een vol stuk en de partij opleverde.

Hier is de tussenzet een tussendoor slaan van de looper op f5. Het aftrekschaak dat daarna dreigt is zo verwoestend dat zwart zijn stukken niet meer kan redden.

Combinatie 5

Gheorgiu-Uhlmann, Sofia 1967

1.Dxf6 Dxe4. Zwart vertrouwt op de zogenaamde desperado 1...gxf6 2.Tg4+ leidt tot stukwinst. **2.Dxf7+**

Wit gaat nog een stapje verder met zijn eigen desperado. **2...Txf7 3.exf7+ Kxf7 4.Lxe4**

Combinatie 6

Lebedev-Gonak, Tuleka 1938

De tussenzet is vaak onderdeel van een aanvallende zettenreeks. Een mooi voorbeeld is deze lastige maar uiterst fraaie combinatie. **1.Ph6+ Kh8** (zwart mag geen 1...gxh6 spelen wegens 2.Tf8+ Txf8 3.Dxe6+). **2.Tf8 Txf8** Wit lijkt niets opgeschoten want zwart heeft zelf een matdreiging op f1. Om deze reden is het bijzonder moeilijk om de volgende zetten vooruit te zien. **3.Lxf8** (de eerste tussenzet) **3...Txf8**. Opnieuw heeft zwart een matdreiging op f1. **4.Pf7+** (de tweede tussenzet). Nu komt het andere motief in deze combinatie naar voren: mat op de onderste (bovenste) rij. Zwart verliest daardoor zijn dame.